

NOTA

van:	het voorzitterschap van de IGC
d.d.:	23 juli 2007
aan:	de Intergouvernementele Conferentie (IGC)
Betreft:	IGC 2007 Ontwerp-verdrag tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap

**ONTWERP-
VERDRAG TOT WIJZIGING VAN
HET VERDRAG BETREFFENDE DE EUROPESE UNIE EN
VAN HET VERDRAG TOT OPRICHTING VAN
DE EUROPESE GEMEENSCHAP**

PROTOCOLLEN

- De protocollen 1 tot en met 10 gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en/of het Verdrag betreffende de werking van de Unie
- De protocollen 11 en 12 gehecht aan het Verdrag tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap

N. B.:

Dit document is een werkdokument dat besproken moet worden door de IGC. De verwijzingen tussen vierkante haken naar andere artikelen worden, zoals gebruikelijk, tijdens de bijwerking van de tekst van het Hervormingsverdrag door de juristen-vertalers gecontroleerd, voordat de ondertekening plaatsvindt.

A. PROTOCOLLEN GEHECHT AAN HET VERDRAG BETREFFENDE DE EUROPESE UNIE EN/OF HET VERDRAG BETREFFENDE DE WERKING VAN DE UNIE

**PROTOCOL (nr. 1)
BETREFFENDE DE ROL VAN DE NATIONALE PARLEMENTEN
IN DE EUROPESE UNIE**

DE HOGE VERDRAGSLUITENDE PARTIJEN,

ERAAN HERINNEREND dat de wijze waarop de nationale parlementen de controle uitoefenen op hun regering met betrekking tot de activiteiten van de Unie, onder de eigen constitutionele inrichting en praktijk van de lidstaten valt;

GELEID DOOR DE WENS om een grotere betrokkenheid van de nationale parlementen bij de activiteiten van de Europese Unie te stimuleren en hun betere mogelijkheden te bieden om uiting te geven aan hun zienswijze op de ontwerpen van Europese wetgevingshandelingen en andere aangelegenheden die voor hen van bijzonder belang kunnen zijn,

HEBBEN OVEREENSTEMMING BEREIKT omtrent de volgende bepalingen welke aan het Verdrag betreffende de Europese Unie, het Verdrag betreffende de werking van de Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie worden gehecht:

TITEL I

INFORMATIE VOOR DE NATIONALE PARLEMENTEN

Artikel 1

Discussiedocumenten van de Commissie (groenboeken, witboeken en mededelingen) worden bij publicatie door de Commissie rechtstreeks aan de nationale parlementen toegezonden. De Commissie zendt de nationale parlementen ook het jaarlijkse wetgevingsprogramma en alle andere instrumenten voor wetgevingsprogrammering en beleidsstrategie, op hetzelfde tijdstip als aan het Europees Parlement en de Raad.

Artikel 2

De tot het Europees Parlement en de Raad gerichte ontwerpen van wetgevingshandelingen worden aan de nationale parlementen toegezonden.

Voor de toepassing van dit protocol worden onder "ontwerp van een wetgevingshandeling" verstaan, de voorstellen van de Commissie, de initiatieven van een groep lidstaten, de initiatieven van het Europees Parlement, de verzoeken van het Hof van Justitie, de aanbevelingen van de Europese Centrale Bank en de verzoeken van de Europese Investeringsbank met het oog op de vaststelling van een wetgevingshandeling.

De Commissie zendt haar ontwerpen van wetgevingshandelingen rechtstreeks toe aan de nationale parlementen op hetzelfde tijdstip als aan het Europees Parlement en de Raad.

Het Europees Parlement zendt zijn ontwerpen van wetgevingshandelingen rechtstreeks toe aan de nationale parlementen.

De ontwerpen van wetgevingshandelingen die uitgaan van een groep lidstaten, het Hof van Justitie, de Europese Centrale Bank of de Europese Investeringsbank worden door de Raad aan de nationale parlementen toegezonden.

Artikel 3

De nationale parlementen kunnen de voorzitter van het Europees Parlement, van de Raad en van de Commissie een met redenen omkleed advies toezenden betreffende de overeenstemming van een ontwerp van een wetgevingshandeling met het subsidiariteitsbeginsel, volgens de procedure van het protocol betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid.

Indien het ontwerp van een wetgevingshandeling uitgaat van een groep lidstaten, zendt de voorzitter van de Raad het/de met redenen omklede advies/adviezen toe aan de regeringen van deze lidstaten.

Indien het ontwerp van een wetgevingshandeling uitgaat van het Hof van Justitie, de Europese Centrale Bank of de Europese Investeringsbank, zendt de voorzitter van de Raad het/de met redenen omklede advies/adviezen toe aan de/het betrokken instelling of orgaan.

Artikel 4

Er dient een periode van acht weken te verstrijken tussen het tijdstip waarop een ontwerp van een wetgevingshandeling aan de nationale parlementen in de officiële talen van de Unie beschikbaar wordt gesteld, en de datum waarop het met het oog op de vaststelling ervan of op de vaststelling van een standpunt in het kader van een wetgevingsprocedure op de voorlopige agenda van de Raad wordt geplaatst. Uitzonderingen zijn mogelijk in spoedeisende gevallen, waarvoor de redenen in de handeling of het standpunt van de Raad worden aangegeven. Behalve in naar behoren gemotiveerde dringende gevallen kan tijdens deze acht weken niet worden geconstateerd dat er over een ontwerp van een Europese wetgevingshandeling een akkoord bestaat. Behalve in naar behoren gemotiveerde dringende gevallen moeten tussen de plaatsing van een ontwerp van een wetgevingshandeling op de voorlopige agenda van de Raad en de vaststelling van een standpunt tien dagen verstrijken.

Artikel 5

De agenda's en de resultaten van de Raadszittingen, waaronder begrepen de notulen van de Raadszittingen waarin over ontwerpen van wetgevingshandelingen is beraadslaagd, worden rechtstreeks naar de nationale parlementen gezonden, op hetzelfde tijdstip als aan de regeringen van de lidstaten.

Artikel 6

Indien de Europese Raad artikel [IV-444], lid 1 of lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie wil toepassen, worden de nationale parlementen tenminste zes maanden voordat een besluit wordt vastgesteld op de hoogte gebracht van het initiatief van de Europese Raad.

Artikel 7

De Rekenkamer zendt haar jaarverslag ter informatie toe aan de nationale parlementen, op hetzelfde tijdstip als aan het Europees Parlement en de Raad.

Artikel 8

Wanneer het nationale parlementaire stelsel geen eenkamerstelsel is, gelden de artikelen 1 tot en met 7 voor de kamers waaruit het bestaat.

TITEL II

SAMENWERKING TUSSEN DE PARLEMENTEN

Artikel 9

Het Europees Parlement en de nationale parlementen bepalen samen hoe binnen de Unie een efficiënte en regelmatige samenwerking tussen de verschillende parlementen kan worden georganiseerd en gestimuleerd.

Artikel 10

Een conferentie van de organen van de parlementen die gespecialiseerd zijn in de aangelegenheden van de Unie kan iedere door haar passend geachte bijdrage ter attentie van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie leveren. Deze conferentie bevordert voorts de uitwisseling van informatie en beste praktijken tussen de nationale parlementen en het Europees Parlement, alsook tussen hun respectieve gespecialiseerde commissies. Zij kan ook interparlementaire conferenties over specifieke onderwerpen organiseren, met name om vraagstukken op het gebied van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid, waaronder het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid, te bespreken. De bijdragen van de conferentie binden de nationale parlementen niet en laten hun standpunt onverlet.

PROTOCOL (nr. 2)
BETREFFENDE DE TOEPASSING VAN DE BEGINSELEN
VAN SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

DE HOGE VERDRAGSLUITENDE PARTIJEN,

GELEID DOOR DE WENS ervoor te zorgen dat besluiten zo dicht mogelijk bij de burgers van de Unie worden genomen;

VASTBESLOTEN de voorwaarden vast te stellen voor de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid van artikel [I-11] van het Verdrag betreffende de Europese Unie en een systeem in te stellen voor toezicht op de toepassing van deze beginselen,

HEBBEN OVEREENSTEMMING BEREIKT over de volgende bepalingen, die aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en aan het Verdrag betreffende de werking van de Unie worden gehecht:

Artikel 1

Iedere instelling draagt er voortdurend zorg voor dat de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid van artikel [I-11] van het Verdrag betreffende de Europese Unie in acht worden genomen.

Artikel 2

Alvorens een wetgevingshandeling voor te stellen, houdt de Commissie brede raadplegingen. Daarbij wordt, in voorkomend geval, rekening gehouden met de regionale en de lokale dimensie van het beoogde optreden. In buitengewoon dringende gevallen houdt de Commissie geen raadplegingen. Zij motiveert haar beslissing in haar voorstel.

Artikel 3

Voor de toepassing van dit protocol worden onder "ontwerp van wetgevingshandeling" verstaan, de voorstellen van de Commissie, de initiatieven van een groep lidstaten, de initiatieven van het Europees Parlement, de verzoeken van het Hof van Justitie, de aanbevelingen van de Europese Centrale Bank en de verzoeken van de Europese Investeringsbank met het oog op de vaststelling van een wetgevingshandeling.

Artikel 4

De Commissie zendt haar ontwerpen van wetgevingshandelingen en gewijzigde ontwerpen gelijktijdig toe aan de nationale parlementen en aan de wetgever van de Unie.

Het Europees Parlement zendt zijn ontwerpen van wetgevingshandelingen en gewijzigde ontwerpen toe aan de nationale parlementen.

De Raad zendt de ontwerpen van wetgevingshandelingen en gewijzigde ontwerpen die uitgaan van een groep lidstaten, het Hof van Justitie, de Europese Centrale Bank of de Europese Investeringsbank toe aan de nationale parlementen.

De wetgevingsresoluties van het Europees Parlement en de standpunten van de Raad worden, zodra zij zijn aangenomen respectievelijk vastgesteld, door de betrokken instelling aan de nationale parlementen toegezonden.

Artikel 5

De ontwerpen van wetgevingshandelingen worden gemotiveerd in het licht van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid. Ieder ontwerp van wetgevingshandeling bevat een subsidiariteits- en evenredigheidsmemorandum, met een uitgebreide toelichting van de elementen op basis waarvan de naleving van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid kan worden beoordeeld. Dat memorandum moet elementen bevatten waarmee de financiële gevolgen van het ontwerp kunnen worden beoordeeld, alsook - in het geval van een richtlijn - het effect ervan op de door de lidstaten vast te stellen regelgeving, inclusief - waar toepasselijk - de regionale regelgeving. De redenen voor de conclusie dat een doelstelling van de Unie beter bereikt kan worden door de Unie, worden met kwalitatieve en, zo mogelijk, kwantitatieve indicatoren gestaafd. In de ontwerpen van wetgevingshandelingen wordt er rekening mee gehouden dat alle, financiële of administratieve, lasten voor de Unie, de nationale regeringen, de regionale of lokale overheden, het bedrijfsleven en de burgers tot een minimum moeten worden beperkt en in verhouding moeten staan tot het te bereiken doel.

Artikel 6

Ieder nationaal parlement en iedere kamer van een van die parlementen kan binnen een termijn van acht weken vanaf de datum van toezending van een ontwerp van wetgevingshandeling aan de voorzitters van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie een gemotiveerd advies toezenden waarin wordt uiteengezet waarom het betrokken ontwerp zijns inziens niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel. Ieder nationaal parlement of iedere kamer van een nationaal parlement raadpleegt, in voorkomend geval, de regionale parlementen met wetgevingsbevoegdheid.

Indien het ontwerp van wetgevingshandeling uitgaat van een groep lidstaten zendt de voorzitter van de Raad het advies toe aan de regeringen van die lidstaten.

Indien het ontwerp van wetgevingshandeling afkomstig is van het Hof van Justitie, de Europese Centrale Bank of de Europese Investeringsbank zendt de voorzitter van de Raad het advies toe aan de betrokken instelling of het betrokken orgaan.

Artikel 7

1. Het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, alsmede in voorkomend geval, de groep lidstaten, het Hof van Justitie, de Europese Centrale Bank of de Europese Investeringsbank, indien het ontwerp van wetgevingshandeling van hen uitgaat, houden rekening met de gemotiveerde adviezen die de nationale parlementen of een kamer van een van deze parlementen tot hen richten.

Ieder nationaal parlement heeft twee stemmen, die worden toegewezen op grond van het nationale parlementaire stelsel. In een nationaal parlementair stelsel met twee kamers heeft elk van de twee kamers een stem.

2. Indien gemotiveerde adviezen waarin wordt gesteld dat een ontwerp van wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel, ten minste eenderde vertegenwoordigen van alle stemmen die aan de nationale parlementen zijn toegedeeld overeenkomstig de tweede alinea van lid 1, moet het ontwerp opnieuw in overweging worden genomen. Deze drempel bedraagt een vierde indien het een ontwerp van wetgevingshandeling betreft dat is ingediend op grond van artikel [III-264] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie, inzake de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht.

Op grond van de heroverweging kan de Commissie of, in voorkomend geval, de groep lidstaten, het Europees Parlement, het Hof van Justitie, de Europese Centrale Bank of de Europese Investeringsbank, indien het ontwerp van wetgevingshandeling van hen uitgaat, besluiten het ontwerp te handhaven, te wijzigen of in te trekken. Dit besluit moet worden gemotiveerd.

3. Voorts moet, in het kader van de gewone wetgevingsprocedure, indien gemotiveerde adviezen waarin wordt gesteld dat een voorstel voor een wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel, ten minste een gewone meerderheid vertegenwoordigen van alle stemmen die aan de nationale parlementen zijn toegedeeld overeenkomstig de tweede alinea van lid 1, het voorstel opnieuw in overweging worden genomen. Op grond van die heroverweging kan de Commissie besluiten het voorstel te handhaven, te wijzigen of in te trekken.

Indien de Commissie besluit het voorstel te handhaven, moet zij in een gemotiveerd advies verantwoorden waarom het voorstel haars inziens strookt met het subsidiariteitsbeginsel. Dit gemotiveerd advies, alsmede de gemotiveerde adviezen van de nationale parlementen, moeten ter overweging in de procedure worden voorgelegd aan de wetgever van de Unie.

- a) alvorens de eerste lezing af te sluiten, beoordeelt de wetgever (Raad en Europees Parlement) of het wetgevingsvoorstel met het subsidiariteitsbeginsel strookt, waarbij hij met name rekening houdt met de door de meerderheid van de nationale parlementen geformuleerde en gedeelde redenen, alsook met het gemotiveerd advies van de Commissie;
- b) indien de wetgever met een meerderheid van 55% van de leden van de Raad of een meerderheid van de uitgebrachte stemmen in het Europees Parlement van oordeel is dat het voorstel niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel, wordt het wetgevingsvoorstel niet verder in beschouwing genomen.

Artikel 8

Het Hof van Justitie van de Europese Unie is bevoegd uitspraak te doen inzake ieder beroep wegens schending door een wetgevingshandeling van het subsidiariteitsbeginsel, dat op de wijze als bepaald in artikel [III-365] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie wordt ingesteld door een lidstaat, of door een lidstaat overeenkomstig zijn rechtsorde wordt toegezonden namens zijn nationaal parlement of een kamer van dat parlement.

Op de wijze als bepaald in datzelfde artikel kan ook het Comité van de Regio's een dergelijk beroep instellen tegen wetgevingshandelingen voor de vaststelling waarvan het volgens het Verdrag betreffende de werking van de Unie moet worden geraadpleegd.

Artikel 9

De Commissie brengt jaarlijks aan de Europese Raad, aan het Europees Parlement, aan de Raad en aan de nationale parlementen verslag uit over de toepassing van artikel [I-11] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie. Dit jaarverslag wordt ook aan het Comité van de Regio's en aan het Economisch en Sociaal Comité toegezonden.

**PROTOCOL (nr. 3)
BETREFFENDE DE EUROGROEP**

DE HOGE VERDRAGSLUITENDE PARTIJEN,

VERLANGEND de voorwaarden voor een sterkere economische groei in de Europese Unie te bevorderen en daartoe een steeds nauwere coördinatie van het economisch beleid in de eurozone te ontwikkelen;

ZICH ERVAN BEWUST dat er bijzondere bepalingen voor een versterkte dialoog tussen de staten die de euro als munt hebben, moeten worden vastgesteld, in afwachting dat de euro de munt van alle lidstaten van de Unie wordt,

HEBBEN OVEREENSTEMMING BEREIKT over de volgende bepalingen, die aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en aan het Verdrag betreffende de werking van de Unie worden gehecht:

Artikel 1

De ministers van de lidstaten die de euro als munt hebben vergaderen in informeel verband. De vergaderingen worden, voor zover nodig, gehouden om van gedachten te wisselen over aangelegenheden die verband houden met de specifieke bevoegdheden van de ministers inzake de gemeenschappelijke munt. De Commissie neemt deel aan de vergaderingen. De Europese Centrale Bank wordt uitgenodigd deel te nemen aan deze vergaderingen, die worden voorbereid door de vertegenwoordigers van de ministers van Financiën van de lidstaten die de euro als munt hebben en van de Commissie.

Artikel 2

De ministers van de lidstaten die de euro als munt hebben, kiezen met een meerderheid van die lidstaten een voorzitter voor de duur van tweeënhalf jaar.

PROTOCOL (nr. 4)
BETREFFENDE DE PERMANENTE GESTRUCTUREERDE SAMENWERKING,
INGESTELD BIJ ARTIKEL [I-41] VAN HET VERDRAG
BETREFFENDE DE EUROPESE UNIE

DE HOGE VERDRAGSLUITENDE PARTIJEN,

GELET op artikel [41, lid 6,] en artikel [III-312] van het Verdrag betreffende de Europese Unie;

MEMOREREND dat de Unie een gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid voert dat berust op convergentie van het optreden van de lidstaten;

MEMOREREND dat het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid een integrerend deel van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid is, dat het de Unie voorziet van een operationeel vermogen dat op civiele en militaire middelen steunt, en dat de Unie deze middelen kan gebruiken voor in artikel [III-309] van het Verdrag betreffende de Europese Unie bedoelde missies buiten het grondgebied van de Unie, zulks met het oog op handhaving van de vrede, conflictpreventie en versterking van de internationale veiligheid overeenkomstig de beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties. Bij de uitvoering van deze taken wordt gebruik gemaakt van de door de lidstaten beschikbaar te stellen vermogens, volgens het beginsel van "één set strijdkrachten";

MEMOREREND dat het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid van de Unie het specifieke karakter van het veiligheids- en defensiebeleid van bepaalde lidstaten onverlet laat;

MEMOREREND dat het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid van de Unie de uit het Noord-Atlantisch Verdrag voortvloeiende verplichtingen van de lidstaten die van oordeel zijn dat hun gemeenschappelijke defensie gestalte krijgt in het kader van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie, eerbiedigt en verenigbaar is met het in dat kader vastgestelde gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid;

IN DE OVERTUIGING dat een meer nadrukkelijke rol van de Unie op het gebied van veiligheid en defensie de vitaliteit van een hernieuwd Atlantisch bondgenootschap ten goede zal komen, in overeenstemming met de Berlijn Plus-regeling;

VASTBESLOTEN de Unie in staat te stellen haar verantwoordelijkheden in de internationale gemeenschap volledig op zich te nemen;

ERKENNEND dat de Verenigde Naties de hulp van de Unie kunnen inroepen met het oog op dringende uitvoering van de missies die uit hoofde van de hoofdstukken VI en VII van het Handvest van de Verenigde Naties worden ondernomen;

ERKENNEND dat de versterking van het veiligheids- en defensiebeleid van de lidstaten inspanningen op het gebied van vermogens zal vergen;

IN HET BEWUSTZIJN dat het aanbreken van een nieuwe fase in de ontwikkeling van het Europees veiligheids- en defensiebeleid vastberaden inspanningen zal vergen van de lidstaten die daartoe bereid zijn;

MEMOREREND hoezeer het van belang is dat de Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid volledig bij de werkzaamheden van de permanente gestructureerde samenwerking wordt betrokken,

HEBBEN OVEREENSTEMMING BEREIKT over de volgende bepalingen, die aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en aan het Verdrag betreffende de werking van de Unie worden gehecht:

Artikel 1

De in artikel [I-41, lid 6,] van het Verdrag betreffende de Europese Unie bedoelde permanente gestructureerde samenwerking staat open voor alle lidstaten die, met ingang van de datum van inwerkingtreding van het Verdrag tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, zich ertoe verbinden:

- a) intensiever te werken aan de ontwikkeling van hun defensievermogens, door hun nationale bijdragen te ontwikkelen en in voorkomend geval deel te nemen aan multinationale strijdkrachten, aan de voornaamste Europese programma's voor materieel en aan het werk van het Europees agentschap op het gebied van de ontwikkeling van defensievermogens, onderzoek, aankopen en bewapening (hierna het "Europees defensieagentschap" genoemd), en
- b) uiterlijk in 2010 in staat te zijn tot levering, hetzij op nationale basis hetzij als component van gezamenlijke taakgroepen, van specifiek voor de voorgenomen missies bestemde gevechtseenheden, die in tactisch opzicht als snellereactiegevechtgroep geconfigureerd zijn en voorzien zijn van ondersteuningselementen, transport en logistiek inbegrepen, en die in staat zijn binnen een termijn van 5 tot 30 dagen missies als bedoeld in artikel [III-309] van het Verdrag betreffende de Europese Unie te ondernemen, in het bijzonder om gevolg te geven aan verzoeken van de Verenigde Naties, en die missies kunnen volhouden gedurende een initiële periode van 30 dagen, te verlengen tot ten minste 120 dagen.

Artikel 2

Teneinde te voldoen aan de in artikel 1 genoemde doelstellingen verbinden de lidstaten die deelnemen aan de permanente gestructureerde samenwerking, zich ertoe:

- a) vanaf de inwerkingtreding van het Verdrag tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap samen te werken met het oog op het halen van de overeengekomen streefcijfers betreffende de investeringsuitgaven voor militair materieel en die streefcijfers regelmatig opnieuw te bezien in het licht van het veiligheidsklimaat en de internationale verantwoordelijkheden van de Unie;

- b) hun defensie-instrumentarium zoveel mogelijk onderling af te stemmen, met name door de militaire behoeften op geharmoniseerde wijze te bepalen door hun defensiemiddelen en defensievermogens te poolen en, in voorkomend geval, te specialiseren, alsmede door samenwerking ten aanzien van opleiding en logistiek te stimuleren;
- c) concrete maatregelen te nemen om de beschikbaarheid, interoperabiliteit, flexibiliteit en inzetbaarheid van hun strijdkrachten te verbeteren, met name door gemeenschappelijke doelen voor het inzetten van strijdkrachten te bepalen, en daarbij eventueel hun nationale besluitvormingsprocedures opnieuw te bezien;
- d) samen te werken om ervoor te zorgen dat zij de nodige maatregelen nemen om, onder andere door multinationale benaderingen en onverminderd de verbintenissen dienaangaande in het kader van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie, de in het kader van het vermogensontwikkelingsmechanisme geconstateerde leemten op te vullen;
- e) in voorkomend geval samen te werken bij de ontwikkeling van gemeenschappelijke of Europese programma's voor belangrijke uitrusting in het kader van het Europees Defensieagentschap.

Artikel 3

Het Europees Defensieagentschap draagt bij tot een regelmatige evaluatie van de bijdragen van de deelnemende lidstaten op het gebied van vermogens, in het bijzonder de bijdragen die worden geleverd volgens de onder meer op basis van artikel 2 vast te stellen criteria, en brengt daarover ten minste eenmaal per jaar verslag uit. De evaluatie kan dienen als uitgangspunt voor de aanbevelingen en de besluiten van de Raad die worden vastgesteld overeenkomstig artikel [III-312] van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

PROTOCOL (nr. 5)
BETREFFENDE ARTIKEL [I-9, LID 2,] VAN HET VERDRAG BETREFFENDE DE
EUROPESE UNIE INZAKE DE TOETREDING VAN DE UNIE TOT HET EUROPEES
VERDRAG TOT BESCHERMING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS EN DE
FUNDAMENTELE VRIJHEDEN

DE HOGE VERDRAGSLUITENDE PARTIJEN,

HEBBEN OVEREENSTEMMING BEREIKT over de volgende bepalingen, die aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en aan het Verdrag betreffende de werking van de Unie worden gehecht:

Artikel 1

Het in artikel [I-9, lid 2,] van het Verdrag betreffende de Europese Unie bedoelde akkoord betreffende de toetreding van de Unie tot het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna "Europees Verdrag" genoemd) voorziet in de instandhouding van de specifieke kenmerken van de Unie en het recht van de Unie, met name wat betreft:

- a) de bijzondere voorwaarden van de eventuele deelneming van de Unie aan de controleinstanties van het Europees Verdrag;
- b) de benodigde mechanismen om ervoor te zorgen dat door staten die geen lidstaat zijn ingeleide procedures en individuele beroepen correct tot de lidstaten en/of de Unie worden gericht, naargelang het geval.

Artikel 2

Het in artikel 1 bedoelde akkoord moet van dien aard zijn dat de toetreding de bevoegdheden van de Unie en die van haar instellingen onverlet laat. Het moet tevens waarborgen dat de situatie van de lidstaten ten aanzien van het Europees Verdrag, en met name ten aanzien van de bijbehorende protocollen, de door de lidstaten overeenkomstig artikel 15 van het Europees Verdrag genomen afwijkende maatregelen en de door de lidstaten overeenkomstig artikel 57 van dat verdrag gemaakte voorbehouden geheel onverlet blijft.

Artikel 3

Het in artikel 1 bedoelde akkoord laat artikel [III-375, lid 2,] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie geheel onverlet.

PROTOCOL (nr. 6)
BETREFFENDE DE INTERNE MARKT EN DE MEDEDINGING

DE HOGE VERDRAGSLUITENDE PARTIJEN,

OVERWEGENDE dat de interne markt als omschreven in artikel [I-3] van het Verdrag betreffende de Europese Unie een regime omvat dat verzekert dat de mededinging niet wordt verstoord,

HEBBEN OVEREENSTEMMING BEREIKT over de volgende bepalingen, die aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en aan het Verdrag betreffende de werking van de Unie worden gehecht:

Enig artikel

Met het oog op de eerste overweging neemt de Unie, indien nodig, maatregelen overeenkomstig de bepalingen van de Verdragen, met inbegrip van artikel [308] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie.

PROTOCOL (nr. 7)
INZAKE DE TOEPASSING VAN HET HANDVEST VAN DE GRONDRECHTEN
OP HET VERENIGD KONINKRIJK

DE HOGE VERDRAGSLUITENDE PARTIJEN,

OVERWEGENDE dat de Unie in artikel [I-9] van het Verdrag betreffende de Europese Unie de in het Handvest van de grondrechten vervatte rechten, vrijheden en beginselen erkent;

OVERWEGENDE dat het Handvest moet worden toegepast in strikte overeenstemming met de bepalingen van voornoemd artikel [I-9] en titel VII van het Handvest zelf;

OVERWEGENDE dat het voornoemd artikel [I-9] vereist dat het Handvest door de rechtbanken van het Verenigd Koninkrijk wordt toegepast en uitgelegd in strikte overeenstemming met de in dat artikel bedoelde verduidelijkingen;

OVERWEGENDE dat het Handvest zowel in rechten als in beginselen voorziet;

OVERWEGENDE dat het Handvest zowel bepalingen van civiele als van politieke aard bevat alsmede bepalingen van economische en sociale aard;

OVERWEGENDE dat in het Handvest de in de Unie erkende rechten, vrijheden en beginselen opnieuw worden bevestigd en deze rechten zichtbaarder worden gemaakt, maar dat het Handvest geen nieuwe rechten of beginselen schept;

HERINNEREND aan de verplichtingen van het Verenigd Koninkrijk uit hoofde van het Verdrag betreffende de Europese Unie, het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en het recht van de Unie in het algemeen;

NOTA NEMEND van de wens van het Verenigd Koninkrijk dat meer duidelijkheid wordt gebracht in bepaalde aspecten van de toepassing van het Handvest;

Derhalve WENSEND de toepassing van het Handvest met betrekking tot de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van het Verenigd Koninkrijk te verduidelijken evenals de wijze waarop rechtzoekenden zich in rechte op dit Handvest kunnen beroepen in het Verenigd Koninkrijk;

OPNIEUW BEVESTIGEND dat verwijzingen in dit protocol naar de werking van specifieke bepalingen van het Handvest de werking van andere bepalingen van het Handvest strikt onverlet laten;

OPNIEUW BEVESTIGEND dat dit protocol de toepassing van het Handvest op andere lidstaten onverlet laat;

OPNIEUW BEVESTIGEND dat dit protocol andere verplichtingen van het Verenigd Koninkrijk uit hoofde van het Verdrag betreffende de Europese Unie, het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en het recht van de Unie in het algemeen onverlet laat;

HEBBEN OVEREENSTEMMING BEREIKT omtrent de volgende bepalingen, die aan het Verdrag betreffende de Europese Unie worden gehecht:

Artikel 1

1. Het Handvest verleent het Hof van Justitie noch enig hof of rechtbank van het Verenigd Koninkrijk de bevoegdheid te bepalen dat de wetten, verordeningen of administratieve bepalingen, praktijken of maatregelen van het Verenigd Koninkrijk in strijd zijn met de grondrechten, vrijheden en beginselen die in het Handvest zijn vastgelegd.
2. Met name, en om twijfel te voorkomen, voorziet titel IV van het Handvest niet in rechten voor de justitiabele die op het Verenigd Koninkrijk van toepassing zijn, behalve voor zover de nationale wetgeving van het Verenigd Koninkrijk in dergelijke rechten voorziet.

Artikel 2

Voor zover een bepaling van het Handvest verwijst naar de nationale praktijken en rechten, is zij in het Verenigd Koninkrijk alleen van toepassing voor zover de daarin vervatte rechten of beginselen erkend zijn in het recht of de praktijken van het Verenigd Koninkrijk.

PROTOCOL (nr. 8)
INZAKE DE UITOEFENING VAN DE GEDEELDE BEVOEGDHEDEN

DE HOGE VERDRAGSLUITENDE PARTIJEN,

HEBBEN OVEREENSTEMMING BEREIKT over de volgende bepalingen, die aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en aan het Verdrag betreffende de werking van de Unie worden gehecht:

Enig artikel

Wanneer de Unie overeenkomstig artikel [I-12, lid 2] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie inzake gedeelde bevoegdheden op een bepaald gebied optreedt, heeft deze uitoefening van bevoegdheden enkel betrekking op de door de betrokken handeling van de Unie geregelde materie en niet op het gehele gebied.

PROTOCOL (nr. 9)
INZAKE DE DIENSTEN VAN ALGEMEEN BELANG

DE HOGE VERDRAGSLUITENDE PARTIJEN,

WENSEND het belang van diensten van algemeen belang te benadrukken;

HEBBEN OVEREENSTEMMING BEREIKT over de volgende interpretatieve bepalingen, die aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en aan het Verdrag betreffende de werking van de Unie worden gehecht:

Artikel 1

De gedeelde waarden van de Unie met betrekking tot diensten van algemeen economisch belang in de zin van artikel [I-122] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie omvatten met name:

- de essentiële rol en de ruime bevoegdheid van de nationale, regionale en lokale autoriteiten om diensten van algemeen economisch belang te verrichten, te machtigen en te organiseren op een manier die zoveel mogelijk in overeenstemming is met de behoeften van de gebruikers;
- de diversiteit tussen verschillende diensten van algemeen economisch belang en de verschillen in de behoeften en voorkeuren van de gebruikers die kunnen voortvloeien uit verschillende geografische, sociale of culturele omstandigheden;
- een hoog niveau van kwaliteit, veiligheid en betaalbaarheid, gelijke behandeling en de bevordering van de algemene toegang en van de rechten van de gebruiker;

Artikel 2

De bepalingen van de Verdragen doen op generlei wijze afbreuk aan de bevoegdheid van de lidstaten om niet-economische diensten van algemeen belang te verrichten, te machtigen en te organiseren.

PROTOCOL (nr. 10)
BETREFFENDE DE OVERGANGSBEPALINGEN

DE HOGE VERDRAGSLUITENDE PARTIJEN,

OVERWEGENDE dat voor de overgang van, enerzijds, de institutionele bepalingen van de verdragen die van toepassing zijn tot de inwerkingtreding van het Verdrag tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap naar, anderzijds, de bepalingen van bedoeld verdrag, overgangsbepalingen moeten worden vastgesteld,

HEBBEN OVEREENSTEMMING BEREIKT omtrent de volgende bepalingen, die aan het Verdrag betreffende de Europese Unie, het Verdrag betreffende de werking van de Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie:

In dit protocol wordt onder "de verdragen" verstaan het Verdrag betreffende de Europese Unie, het Verdrag betreffende de werking van de Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie:

TITEL I
BEPALINGEN INZAKE HET EUROPEES PARLEMENT

Artikel 1

Tijdig vóór de verkiezingen voor het Europees Parlement van 2009 stelt de Europese Raad, overeenkomstig artikel [I-20, lid 2, tweede alinea,] van het Verdrag betreffende de Europese Unie, een besluit inzake de samenstelling van het Europees Parlement vast.

TITEL II
BEPALINGEN INZAKE DE GEKWALIFICEERDE MEERDERHEID

Artikel 2

1. Overeenkomstig artikel [I-25, lid 1,] worden de bepalingen van artikel [I-25, leden 1, 2 en 3] van het Verdrag betreffende de Europese Unie inzake de bepaling van de gekwalificeerde meerderheid van stemmen in de Europese Raad en de Raad van kracht op 1 november 2014.

2. Wanneer, tussen 1 november 2014 en 31 maart 2017, een beslissing moet worden genomen met gekwalificeerde meerderheid van stemmen, kan een lid van de Raad verzoeken dat de beslissing wordt genomen met de in lid 3 omschreven gekwalificeerde meerderheid. In dat geval is lid 3 van toepassing.

3. Tot en met 31 oktober 2014 zijn de volgende bepalingen van kracht:

Voor de beslissingen van de Europese Raad en de Raad waarvoor een gekwalificeerde meerderheid van stemmen vereist is, worden de stemmen van de leden als volgt gewogen:

België	12
Bulgarije	10
Tsjechië	12
Denemarken	7
Duitsland	29
Estland	4
Griekenland	12
Spanje	27
Frankrijk	29
Ierland	7
Italië	29
Cyprus	4
Letland	4
Litouwen	7
Luxemburg	4
Hongarije	12
Malta	3
Nederland	13
Oostenrijk	10
Polen	27
Portugal	12
Roemenië	14
Slovenië	4
Slowakije	7
Finland	7
Zweden	10
Verenigd Koninkrijk	29

De beslissingen komen tot stand wanneer zij ten minste 255 stemmen hebben verkregen en de meerderheid van de leden voorstemt, indien zij krachtens de Verdragen op voorstel van de Commissie moeten worden genomen. In de overige gevallen komen de beslissingen tot stand wanneer zij ten minste 255 stemmen hebben verkregen en ten minste twee derde van de leden voorstemmen.

Een lid van de Europese Raad of van de Raad kan verlangen dat, in de gevallen waarin de Europese Raad of de Raad met gekwalificeerde meerderheid van stemmen een handeling vaststelt, wordt nagegaan of de lidstaten welke die gekwalificeerde meerderheid vormen ten minste 62% van de bevolking van de Unie vertegenwoordigen. Indien blijkt dat niet aan deze voorwaarde is voldaan, is de handeling niet vastgesteld.

4. Tot en met 31 oktober 2014 geldt, in gevallen waarin niet alle leden van de Raad aan de stemming deelnemen, namelijk in de gevallen waarin verwezen wordt naar de gekwalificeerde meerderheid omschreven in artikel 205, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie, de gekwalificeerde meerderheid van stemmen als hetzelfde aantal gewogen stemmen en hetzelfde aantal leden van de Raad alsmede, in voorkomend geval, hetzelfde percentage van de bevolking van de betrokken lidstaten, als vastgesteld in lid 3.

TITEL III BEPALINGEN INZAKE DE RAADSFORMATIES

Artikel 3

Tot aan de inwerkingtreding van het in artikel [I-24, lid 4,] van het Verdrag betreffende de Europese Unie bedoelde besluit kan de Raad bijeenkomen in de in artikel [I-24, leden 2 en 3,] genoemde formaties en in de formaties voorkomende op een lijst die de Raad Algemene Zaken bij besluit vaststelt met gewone meerderheid van stemmen.

TITEL IV BEPALINGEN INZAKE DE COMMISSIE, MET INBEGRIIP VAN DE HOGE VERTEGENWOORDIGER VAN DE UNIE VOOR BUITENLANDSE ZAKEN EN VEILIGHEIDSBELEID

Artikel 4

De leden van de Commissie die op de datum van inwerkingtreding van het Verdrag tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap in functie zijn, blijven in functie tot het eind van hun ambtstermijn. Op de dag waarop de Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid wordt benoemd, eindigt evenwel de ambtstermijn van het lid dat dezelfde nationaliteit heeft als de Hoge Vertegenwoordiger.

TITEL IV
BEPALINGEN INZAKE DE SECRETARIS-GENERAAL VAN DE RAAD, HOGE
VERTEGENWOORDIGER VOOR HET GEMEENSCHAPPELIJK BUITENLANDS EN
VEILIGHEIDSBELEID, EN DE PLAATSVERVANGEND SECRETARIS-GENERAAL
VAN DE RAAD

Artikel 5

De ambtstermijnen van de secretaris-generaal van de Raad, hoge vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid, en de plaatsvervangend secretaris-generaal van de Raad eindigen op de datum van inwerkingtreding van het Verdrag tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap. De Raad benoemt een secretaris-generaal overeenkomstig artikel [III-344, lid 2] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie.

TITEL V
BEPALINGEN INZAKE DE ADVIESORGANEN

Artikel 6

Tot aan de inwerkingtreding van het in artikel [III-386] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie bedoelde besluit is de zetelverdeling van de leden van het Comité van de Regio's als volgt:

België	12	Zweden	12
Bulgarije	12	Tsjechië	12
Denemarken	9	Duitsland	24
Estland	7	Griekenland	12
Spanje	21	Frankrijk	24
Ierland	9	Italië	24
Cyprus	6	Letland	7
Litouwen	9	Luxemburg	6
Hongarije	12	Malta	5
Nederland	12	Oostenrijk	12
Polen	21	Portugal	12
Roemenië	15	Slovenië	7
Slowakije	9	Finland	9
		Verenigd Koninkrijk	24

Artikel 7

Tot aan de inwerkingtreding van het in artikel [III-389] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie bedoelde besluit is de zetelverdeling van de leden van het Economisch en Sociaal Comité als volgt:

België	12	Zweden	12
Bulgarije	12	Tsjechië	12
Denemarken	9	Duitsland	24
Estland	7	Griekenland	12
Spanje	21	Frankrijk	24
Ierland	9	Italië	24
Cyprus	6	Letland	7
Litouwen	9	Luxemburg	6
Hongarije	12	Malta	5
Nederland	12	Oostenrijk	12
Polen	21	Portugal	12
Roemenië	15	Slovenië	7
Slowakije	9	Finland	9
		Verenigd Koninkrijk	24

TITEL VI

OVERGANGSBEPALINGEN INZAKE DE HANDELINGEN DIE ZIJN VASTGESTELD OP BASIS VAN DE TITELS V EN VI VAN HET VERDRAG BETREFFENDE DE EUROPESE UNIE VOOR DE INWERKINGTREDING VAN HET VERDRAG TOT WIJZIGING VAN HET VERDRAG BETREFFENDE DE EUROPESE UNIE EN VAN HET VERDRAG TOT OPRICHTING VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP

Artikel 8

De rechtsgevolgen van de handelingen van de instellingen, organen en instanties van de Unie die vastgesteld zijn op basis van de titels V en VI van het Verdrag betreffende de Europese Unie worden tot de inwerkingtreding van het Verdrag tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap gehandhaafd zolang deze handelingen niet krachtens de verdragen ingetrokken, nietig verklaard of gewijzigd zijn. Dit geldt ook voor de overeenkomsten tussen de lidstaten die gesloten zijn op basis van de genoemde titels.

B. PROTOCOLLEN GEHECHT AAN HET VERDRAG TOT WIJZIGING VAN HET VERDRAG BETREFFENDE DE EUROPESE UNIE EN VAN HET VERDRAG TOT OPRICHTING VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP

PROTOCOL (nr. 11)

TOT WIJZIGING VAN DE PROTOCOLLEN GEHECHT AAN HET VERDRAG BETREFFENDE DE EUROPESE UNIE, AAN HET VERDRAG TOT OPRICHTING VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP EN/OF AAN HET VERDRAG TOT OPRICHTING VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP VOOR ATOOMENERGIE

DE HOGE VERDRAGSLUITENDE PARTIJEN,

GELEID DOOR DE WENS de protocollen gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie, het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en/of het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, te wijzigen teneinde deze aan te passen aan de nieuwe bepalingen van het Verdrag tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

HEBBEN OVEREENSTEMMING BEREIKT omtrent de volgende bepalingen, die aan het Verdrag tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap worden gehecht:

Enig artikel

1) De protocollen die van kracht zijn op de datum van inwerkingtreding van dit Verdrag en die zijn gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en/of het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en/of het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, worden gewijzigd overeenkomstig de bepalingen van dit artikel.

2) Uiterlijk zes maanden na de ondertekening van dit Verdrag brengt de Raad, met eenparigheid van stemmen na raadpleging van de Commissie, in de protocollen de nodige aanpassingen aan in de verwijzingen naar de artikelen van het Verdrag betreffende de Europese Unie en van het Verdrag betreffende de werking van de Unie. De Raad raadpleegt respectievelijk het Hof van Justitie en de Europese Centrale Bank over de protocollen die hen aangaan. Deze aanpassingen treden in werking op de datum van inwerkingtreding van het Verdrag tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

A. HORIZONTALE WIJZIGINGEN

3) De horizontale wijzigingen als bedoeld in artikel 2, punt 3, van het Verdrag tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, zijn van toepassing op de in dit artikel bedoelde protocollen, met uitzondering van de punten d), e), j) en k).

4) In de in punt 1 van dit artikel bedoelde protocollen:

- a) wordt de laatste overweging van hun preambule waarin wordt vermeld aan welk verdrag of welke verdragen het betrokken protocol wordt gehecht, vervangen door: "HEBBEN OVEREENSTEMMING BEREIKT omtrent de volgende bepalingen, welke aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en aan het Verdrag betreffende de werking van de Unie worden gehecht".

Het Protocol betreffende het statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, het Protocol betreffende artikel 40.3.3 van de grondwet van Ierland en het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie worden eveneens gehecht aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie;

- b) het woord "Gemeenschappen" wordt vervangen door "Unie" en waar nodig wordt de zin grammaticaal aangepast.

5) In de volgende protocollen wordt "het Verdrag" of "de Verdragen" vervangen door "de Verdragen" en wordt de verwijzing naar het Verdrag betreffende de Europese Unie en/of naar het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap vervangen door een verwijzing naar de Verdragen:

- a) Protocol betreffende het statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie:
- artikel 1
- b) Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank
- artikel 1.1, nieuwe tweede alinea;
 - artikel 12.1, eerste alinea;
 - artikel 14.1;
 - artikel 14.2, tweede alinea;
 - artikel 34.1, tweede streepje;
 - artikel 35.1
- c) Protocol betreffende de procedure bij buitensporige tekorten:
- artikel 3, tweede zin;
- d) Protocol betreffende enkele bepalingen inzake Denemarken:
- het nieuwe punt 1, voorheen punt 2, tweede zin;

- e) Protocol betreffende het Schengenacquis:
 - zesde overweging;
 - artikel 1;
 - f) Protocol inzake asiel voor onderdanen van lidstaten van de Europese Unie:
 - zevende overweging;
 - g) Protocol betreffende de verwerving van onroerende goederen in Denemarken:
 - enige bepaling
 - h) Protocol betreffende het openbare omroepstelsel in de lidstaten
 - dispositief
 - i) Protocol betreffende de financiële gevolgen van de beëindiging van het EGKS-Verdrag en betreffende het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal
 - artikel 3
- 6) In de volgende protocollen wordt ", met gewone meerderheid van stemmen," ingevoegd na "de Raad":
- a) Protocol betreffende het statuut van het Hof van Justitie:
 - artikel 4, tweede alinea;
 - artikel 13, tweede alinea;
 - b) Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie:
 - het nieuwe artikel 6, voorheen artikel 7, eerste alinea, eerste zin.
- 7) In de volgende protocollen worden "Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen", "Hof van Justitie" en "Hof" vervangen door "Hof van Justitie van de Europese Unie":
- a) Protocol betreffende het statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie:

<ul style="list-style-type: none"> - preambule, eerste overweging - titel van het protocol - artikel 1 - artikel 3, vierde alinea; 	<ul style="list-style-type: none"> - artikel 1 van de bijlage; - artikel 5, eerste alinea, van de bijlage; - artikel 7, lid 1, van de bijlage;
--	---
 - b) Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank:
 - artikel 35.1, 35.2, 35.4, 35.5 en 35.6
 - artikel 36.2

- c) Protocol betreffende de plaats van de zetels van de instellingen en van bepaalde organen, instanties en diensten van de Europese Unie:
 - enig artikel, punt d);
- d) Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie:
 - het nieuwe artikel 11, voorheen artikel 12, punt a);
 - het nieuwe artikel 20, voorheen artikel 21;
- e) Protocol betreffende de positie van Denemarken:
 - artikel 2, eerste zin;
- f) Protocol inzake asiel voor onderdanen van lidstaten van de Europese Unie:
 - derde overweging;

B. SPECIFIEKE WIJZIGINGEN

Ingetrokken protocollen:

- 8) De volgende protocollen worden ingetrokken:
- a) Protocol betreffende Italië (1957);
 - b) Protocol betreffende goederen van oorsprong en van herkomst uit bepaalde landen onderworpen aan een bijzondere regeling bij invoer in een van de lidstaten (1957);
 - c) Protocol betreffende de statuten van het Europees Monetair Instituut (1992);
 - d) Protocol betreffende de overgang naar de derde fase van de Economische en Monetaire Unie (1992);
 - e) Protocol betreffende Portugal (1992);
 - f) Protocol betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie (1997), dat wordt vervangen door een nieuw protocol met dezelfde titel;
 - g) Protocol betreffende de toepassing van het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel (1997), dat wordt vervangen door een nieuw protocol met dezelfde titel;
 - h) Protocol betreffende de bescherming en het welzijn van dieren (1997), waarvan de tekst artikel [III-121] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie wordt;
 - i) Protocol betreffende de uitbreiding van de Europese Unie (2001);
 - j) Protocol betreffende artikel 67 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap (2001).

Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie

- 9) Het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie wordt als volgt gewijzigd:
- a) in de titel worden de woorden "van de Europese Unie" toegevoegd;

- b) in de volgende artikelen wordt het woord "Hof" vervangen door "Hof van Justitie":
- artikel 3, tweede alinea;
 - artikel 4, vierde alinea;
 - artikel 5, tweede alinea;
 - artikel 6, eerste alinea;
 - artikelen 10 tot en met 15;
 - artikel 16, eerste alinea;
 - artikel 17, eerste alinea;
 - artikel 18, derde alinea;
 - artikel 19, eerste alinea;
 - artikel 20, eerste alinea;
 - artikel 21, eerste alinea;
 - artikel 22, eerste alinea;
 - artikel 23, eerste alinea, eerste zin;
 - artikel 24, eerste alinea;
 - artikelen 25 en 27;
 - artikel 29, eerste alinea;
 - artikelen 30 tot en met 32, 35, 38 tot en met 41 en 43;
 - artikel 44, eerste alinea;
 - artikel 46, eerste alinea;
 - artikel 51, tweede alinea;
 - artikel 52;
 - artikel 54, eerste alinea, eerste zinsnede;
 - artikel 56, eerste alinea;
 - artikel 57, eerste alinea;
 - artikel 58, eerste alinea;
 - artikel 59;
 - artikel 60, tweede alinea;
 - artikel 61, eerste alinea;
 - artikel 62, eerste alinea;
 - artikel 62 bis, eerste alinea;
 - artikel 62 ter, eerste alinea, tweede zin;
 - artikel 63;
 - artikel 64, tweede alinea, eerste zin;
 - artikel 6, lid 1, tweede zin, van de bijlage;
 - artikel 8, lid 1, eerste zin, van de bijlage;
- c) in artikel 2 wordt "...in openbare zitting" vervangen door "...voor het Hof van Justitie in openbare zitting bijeen";
- d) in artikel 3, tweede alinea, en artikel 4, vierde alinea, wordt de volgende zin toegevoegd: "Wanneer de beslissing betrekking heeft op een lid van het Gerecht of van een gespecialiseerde rechtbank, beslist het Hof na raadpleging van het betrokken rechtscollege.";
- e) aan artikel 6, eerste alinea, wordt de volgende zin toegevoegd: "Wanneer de betrokkene lid is van het Gerecht of van een gespecialiseerde rechtbank, beslist het Hof na raadpleging van het betrokken rechtscollege.";
- f) in het opschrift van titel II wordt "van het Hof van Justitie" toegevoegd;
- g) in artikel 13, eerste alinea, eerste zin, wordt "voorstel" vervangen door "verzoek" en wordt "...kan de Raad met eenparigheid van stemmen voorzien in..." vervangen door "...kunnen het Europees Parlement en de Raad, volgens de gewone wetgevingsprocedure, voorzien in...";
- h) in het opschrift van titel III wordt "voor het Hof van Justitie" toegevoegd;

- i) artikel 23 wordt als volgt gewijzigd:
 - i) in de eerste alinea, tweede zin, worden de woorden "...alsmede aan de Raad of de Europese Centrale Bank wanneer de handeling waarvan de geldigheid of de uitlegging wordt betwist, van deze beide uitgaat, en aan het Europees Parlement en de Raad wanneer de handeling waarvan de geldigheid of de uitlegging wordt betwist, door deze beide instellingen gezamenlijk is aangenomen." vervangen door "...alsmede aan de instelling, het orgaan of de instantie van de Unie die de handeling waarvan de geldigheid of de uitlegging wordt betwist, heeft vastgesteld.";
 - ii) in de tweede alinea worden de woorden "...en, in voorkomend geval, het Europees Parlement, de Raad en de Europese Centrale Bank het recht..." vervangen door "...en, in voorkomend geval, de instelling, het orgaan of de instantie van de Unie die de handeling waarvan de geldigheid of de uitlegging wordt betwist, heeft vastgesteld, het recht...";
- j) in artikel 24, tweede alinea, wordt ", organen of instanties" ingevoegd na "instellingen";
- k) in artikel 40, tweede alinea, wordt "Hetzelfde recht heeft elke andere persoon..." vervangen door "Hetzelfde recht komt toe aan de organen en instanties van de Unie en elke andere persoon...";
- l) aan artikel 46 wordt de volgende nieuwe alinea toegevoegd: "Dit artikel is tevens van toepassing op vorderingen tegen de Europese Centrale Bank inzake niet-contractuele aansprakelijkheid.";
- m) het opschrift van titel IV wordt vervangen door "GERECHT";
- n) in artikel 47, wordt de eerste alinea vervangen door "Artikel 9, eerste alinea, de artikelen 14 en 15, artikel 17, eerste, tweede, vierde en vijfde alinea, en artikel 18 zijn van toepassing op het Gerecht en op zijn leden." en wordt in de tweede alinea "artikel 3, vierde alinea," geschrapt;
- o) in artikel 51, tweede alinea, wordt "of door de Europese Centrale Bank" geschrapt;
- p) artikel 64 wordt als volgt gewijzigd:
 - i) onderstaande nieuwe, eerste alinea wordt ingevoegd:

"De bepalingen inzake de talenregeling die van toepassing is op het Hof van Justitie van de Europese Unie worden door de Raad met eenparigheid van stemmen bij verordening vastgesteld. Die verordening wordt vastgesteld op verzoek van het Hof van Justitie en na raadpleging van de Commissie en het Europees Parlement, of op voorstel van de Commissie en na raadpleging van het Hof van Justitie en het Europees Parlement."

- ii) in de tweede alinea, eerste zin, wordt "Zolang er geen bepalingen inzake de regeling van het taalgebruik van toepassing op het Hof en het Gerecht zijn vastgesteld,..." vervangen door "Zolang die bepalingen niet zijn vastgesteld,..."; de tweede zin wordt vervangen door de volgende tekst: "In afwijking van het bepaalde in de artikelen [III-335 en III-356], moet iedere wijziging of intrekking van die bepalingen door de Raad met eenparigheid van stemmen worden goedgekeurd."
- q) in bijlage I van het Protocol wordt in artikel 3, lid 1, tweede zin, "voor ambtenarenzaken" toegevoegd na "Gerecht".

Statuten van het ESCB en de ECB

- 10) Het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank wordt als volgt gewijzigd:
- a) in artikel 1.1 worden de twee delen van de zin omgevormd tot twee alinea's. De eerste alinea wordt vervangen door: "Overeenkomstig artikel [I-30] van het Verdrag betreffende de Europese Unie vormen de Europese Centrale Bank (ECB) en de nationale centrale banken het Europees Stelsel van centrale banken (ESCB). De ECB en de nationale centrale banken van de lidstaten die de euro als munt hebben, vormen het Eurostelsel."; aan het begin van de tweede alinea worden de woorden "zij voeren..." vervangen door "het ESCB en de ECB voeren..."
 - b) artikel 1.2 wordt geschrapt;
 - c) in artikel 4, punt b) wordt het woord "geëigende" geschrapt;
 - d) artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:
 - i) in artikel 10.1 wordt aan het einde "...die niet onder een derogatie volgens artikel [III-197] van dat Verdrag vallen." toegevoegd;
 - ii) in artikel 10.2, eerste streepje, wordt aan het einde van de eerste zin "...de lidstaten die de euro hebben ingevoerd." vervangen door "...de lidstaten die de euro als munt hebben.";
 - iii) artikel 10.6 wordt geschrapt;
 - e) in artikel 11.2, eerste alinea, wordt "...in onderlinge overeenstemming door de regeringen van de lidstaten op het niveau van de staatshoofden en regeringsleiders benoemd" vervangen door "...met gekwalificeerde meerderheid van stemmen door de Europese Raad benoemd";
 - f) in artikel 14.1 wordt "..., uiterlijk op de datum van oprichting van het ESCB " geschrapt;

- g) in artikel 18.1, eerste streepje, wordt "..., luidende in Gemeenschapsvaluta's of niet-Gemeenschapsvaluta's," vervangen door "..., luidende in euro of andere valuta's,";
- h) in artikel 28.1 wordt aan het begin "..., dat bij de oprichting van de ECB operationeel wordt," geschrapt;
- i) In artikel 29.1, wordt de inleidende alinea vervangen door: "De verdeelsleutel voor de inschrijving op het kapitaal van de ECB, die voor het eerst is vastgesteld in 1998, bij de oprichting van het ESCB, wordt vastgesteld door aan elke nationale centrale bank een weging in deze sleutel toe te kennen die gelijk is aan de som van:..."; de tweede alinea wordt vervangen door: "De percentages worden naar onder of naar boven afgerond op het kleinste veelvoud van 0,0001% .";
- j) in artikel 32.2 wordt "Onder voorbehoud van artikel 32.3" geschrapt;
- k) in artikel 34.2 worden de vier eerste alinea's geschrapt;
- l) in artikel 35.6, eerste zin, wordt "uit de Verdragen en" ingevoegd vóór "... uit deze statuten";
- m) artikel 37 wordt ingetrokken en de daaropvolgende artikelen worden hernummerd;
- n) het nieuwe artikel 40, voorheen artikel 41, wordt als volgt gewijzigd:
 - i) in lid 1 wordt "...kunnen de artikelen [...] door de Raad hetzij met [...], worden gewijzigd" vervangen door "...kunnen de artikelen [...] door het Europees Parlement en de Raad volgens de gewone wetgevingsprocedure hetzij met [...], worden gewijzigd ..." en wordt de laatste zin geschrapt;
 - ii) in lid 2 wordt ingevoegd: "Artikel 10, lid 2, kan bij besluit van de Europese Raad, hetzij op aanbeveling van de Europese Centrale Bank en na raadpleging van het Europees Parlement en de Commissie, hetzij op aanbeveling van de Commissie en na raadpleging van het Europees Parlement en de Europese Centrale Bank, met eenparigheid van stemmen worden gewijzigd. De wijzigingen treden pas in werking nadat zij door de lidstaten overeenkomstig hun onderscheiden grondwettelijke bepalingen zijn goedgekeurd."
- o) in het nieuwe artikel 41, voorheen artikel 42, wordt de zinsnede "..., onmiddellijk nadat de datum voor de aanvang van de derde fase is bepaald,..." geschrapt;
- p) in het nieuwe artikel 43, voorheen artikel 44, wordt, in de eerste alinea "in de derde fase" vervangen door "na de invoering van de euro";

- q) in het nieuwe artikel 4, lid 3, voorheen artikel 47, lid 3, wordt "...ten opzichte van de valuta's, of de enige valuta, van de lidstaten zonder derogatie,..." vervangen door "ten opzichte van de euro,...";
- r) artikel 50 wordt geschrapt en de daaropvolgende artikelen worden hernummerd;
- s) in het nieuwe artikel 50, voorheen artikel 52, wordt "overeenkomstig artikel [III-198, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie," ingevoegd na "Na de onherroepelijke vaststelling van de wisselkoersen...".

Statuten van de EIB

- 11) Het Protocol betreffende de statuten van de Europese Investeringsbank wordt als volgt gewijzigd:
- a) in het gehele protocol worden de verwijzingen naar een artikel "van het Verdrag" vervangen door verwijzingen naar een artikel "van het Verdrag betreffende de werking van de Unie";
 - b) in de preambule wordt in de tweede overweging "aan dat Verdrag" vervangen door "aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en aan het Verdrag betreffende de werking van de Unie";
 - c) in artikel 1 wordt de tweede alinea geschrapt;
 - d) in artikel 3 wordt de inleidende zin vervangen door "Overeenkomstig artikel [266] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie zijn de lidstaten de leden van de Bank." en wordt de lijst van landen geschrapt;
 - e) in artikel 4, lid 1, wordt de tweede alinea geschrapt;
 - f) artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:
 - i) aan het eind van lid 2 wordt de volgende nieuwe zin toegevoegd: "Storting geschiedt uitsluitend in euro.";
 - ii) in lid 3, eerste alinea, wordt "...ten opzichte van haar geldgevers..." geschrapt en in de tweede alinea wordt "...in de valuta welke de Bank nodig heeft teneinde aan haar verplichtingen te voldoen." geschrapt;
 - g) de artikelen 6 en 7 worden ingetrokken en de daaropvolgende artikelen worden hernummerd;

- h) het nieuwe artikel 7, voorheen artikel 9, wordt als volgt gewijzigd:
- i) in lid 2 worden de woorden "..., met name wat betreft de doelstellingen welke, naarmate de verwezenlijking van de gemeenschappelijke markt voortschrijdt, als leidraad moeten dienen." vervangen door "...overeenkomstig de doelstellingen van de Unie";
 - ii) in lid 3 wordt punt b) vervangen door "b) hij stelt, ter fine van artikel [9, lid 1,] vast volgens welke beginselen financieringsverrichtingen door de Bank in het kader van haar taak geschieden; punt d) worden vervangen door "d) hij besluit overeenkomstig artikel [16, lid 1,] tot financiering van investeringsverrichtingen die geheel of gedeeltelijk buiten het grondgebied van de lidstaten zullen worden gedaan"; en in punt g) wordt "...in de artikelen 4, 7, 14, 17, 26 en 27 genoemde" vervangen door "...op grond van deze statuten verleende";
- i) het nieuwe artikel 8, voorheen artikel 10, wordt als volgt gewijzigd:
- i) de derde zin wordt geschrapt;
 - ii) de volgende twee nieuwe alinea's worden ingevoegd:

"Een gekwalificeerde meerderheid wordt gevormd door achttien stemmen en 68% van het geplaatste kapitaal.

Onthouding door aanwezige of vertegenwoordigde leden vormt geen beletsel voor de vaststelling van besluiten die eenparigheid van stemmen vereisen."
- j) het nieuwe artikel 9, voorheen artikel 11, wordt als volgt gewijzigd:
- i) lid 1, eerste alinea, wordt vervangen door:

"1. De Raad van bewind beslist over financieringen, met name in de vorm van kredieten en garanties, en over het aangaan van leningen; hij stelt de rentevoet vast voor de door de Bank verstrekte leningen alsmede de provisies en overige verplichtingen. Hij kan op grond van een met gekwalificeerde meerderheid van stemmen genomen besluit, bepaalde bevoegdheden aan de directie delegeren. Hij bepaalt onder welke voorwaarden en op welke wijze deze delegatie geschiedt en ziet toe op de uitvoering ervan.

De Raad van bewind ziet toe op een goed bestuur van de Bank en zorgt ervoor dat het beheer van de Bank plaatsvindt in overeenstemming met de bepalingen van het Verdrag en de statuten en de algemene richtlijnen welke door de Raad van gouverneurs worden vastgesteld.
 - ii) in lid 2 wordt de zesde alinea vervangen door:

"Het reglement van orde bevat de nadere regels inzake deelneming aan de vergaderingen van de Raad van bewind alsmede de voorschriften betreffende de plaatsvervangers en de gecoöpteerde leden."

- iii) in lid 5, tweede zin, wordt "Met eenparigheid van stemmen" geschrapt;
- k) het nieuwe artikel 11, voorheen artikel 13, wordt als volgt gewijzigd:
 - i) in lid 3, tweede alinea, wordt "...het verlenen van kredieten" vervangen door "...het verlenen van financieringen, met name in de vorm van kredieten";
 - ii) in lid 4 wordt "inzake plannen voor het verstrekken van leningen en voor het verlenen van garanties en inzake plannen voor het aangaan van leningen" vervangen door "...inzake plannen voor het aangaan van leningen en het verlenen van financiering, met name in de vorm van kredieten en garanties";
 - iii) in lid 7, eerste zin, wordt "ambtenaren en bedienden" vervangen door "personeelsleden". Aan het eind wordt de volgende zin toegevoegd: "In het reglement van orde wordt bepaald welke instantie bevoegd is de bepalingen die op het personeel van toepassing zijn, vast te stellen."
- l) het nieuwe artikel 12, voorheen artikel 14, wordt als volgt gewijzigd:
 - i) in lid 1 wordt "...controleert elk jaar de regelmatigheid van de verrichtingen en van de boeken van de Bank." vervangen door "...controleert de activiteiten van de Bank op verenigbaarheid met de beste bancaire praktijken en is belast met de controle van de rekeningen van de Bank";
 - ii) lid 2 wordt vervangen door de volgende drie nieuwe leden:

"2. Het in lid 1 bedoelde comité onderzoekt elk jaar de regelmatigheid van de verrichtingen en van de boeken van de Bank. Te dien einde controleert het of de verrichtingen van de Bank overeenkomstig de in deze statuten en in het reglement van orde vastgestelde voorschriften en procedures hebben plaatsgevonden.

3. Het in lid 1 bedoelde comité verklaart dat de financiële staten, alsmede alle financiële gegevens die zijn vervat in de door de Raad van bewind opgestelde jaarrekening, zowel aan de actief- als aan de passiefzijde een trouwe weergave zijn van de financiële situatie van de Bank, alsmede van haar resultaten en kasstroom over het beschouwde boekjaar.

4. Het reglement van orde bepaalt welke kwalificaties de leden van het in lid 1 bedoelde comité moeten bezitten, alsmede onder welke voorwaarden en op welke wijze het comité werkt."
- m) in het nieuwe artikel 13, voorheen artikel 15, wordt "centrale bank" vervangen door "nationale centrale bank";

- n) het nieuwe artikel 16, voorheen artikel 18, wordt als volgt gewijzigd:
- i) in lid 1, eerste alinea, wordt "...verleent de Bank kredieten" vervangen door "...verleent de Bank financiering, met name in de vorm van kredieten en garanties,"; in de tweede alinea wordt "..., krachtens een, met eenparigheid van stemmen op voorstel van de Raad van bewind genomen, besluit van de Raad van gouverneurs tot afwijking van het voorgaande," vervangen door "..., krachtens een met gekwalificeerde meerderheid van stemmen op voorstel van de Raad van bewind genomen besluit van de Raad van gouverneurs," en wordt "kredieten verlenen voor investeringsprojecten" vervangen door "financiering verlenen voor investeringen";
 - ii) in lid 3 wordt aan het eind toegevoegd: ", hetzij aan de financiële soliditeit van de debiteur." en wordt de volgende nieuwe tweede alinea toegevoegd:

"In het kader van de door de Raad van gouverneurs in de zin van artikel [7, lid 3, onder b),] vastgestelde beginselen en indien de verwezenlijking van de projecten bedoeld in artikel [III-394] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie zulks vereist, stelt de Raad van bewind voorts met gekwalificeerde meerderheid van stemmen de voorwaarden en bijzonderheden vast van elke financiering met een specifiek risicoprofiel die uit dien hoofde beschouwd wordt als een speciale activiteit.";

- iii) lid 5 wordt vervangen door:

"5. De som van de door de Bank verstrekte uitstaande leningen en garanties, mag 250% van het geplaatste kapitaal, van de reserves, van de niet toegewezen voorzieningen, en van het saldo van de winst- en verliesrekening niet te boven gaan. Het gecumuleerde bedrag van die posten wordt berekend na aftrek van een bedrag dat gelijk is aan het geplaatste kapitaal, al dan niet gestort, uit hoofde van elke deelneming van de Bank.

Op geen enkel moment mag het bedrag dat is gestort uit hoofde van de deelnemingen door de Bank meer bedragen dan het totaal van het vrijgemaakte gedeelte van haar kapitaal, van haar reserves, van haar niet-toegewezen voorzieningen en van het saldo van de winst- en verliesrekening.

Bij wijze van uitzondering krijgen de speciale activiteiten van de Bank waartoe door de Raad van gouverneurs en de Raad van bewind wordt besloten overeenkomstig lid 3, een specifieke toewijzing in reserves.

Dit lid is eveneens van toepassing op de geconsolideerde rekeningen van de Bank."

- o) in het nieuwe artikel 17, voorheen artikel 19, wordt in lid 1 "...de garantieprovisie" vervangen door "de provisie en andere lasten" en wordt "en risico's" ingevoegd na "haar kosten";

- p) het nieuwe artikel 18, voorheen artikel 20, wordt als volgt gewijzigd:
- i) in lid 1, punt a), worden "projecten" en "het project" vervangen door respectievelijk "investerings" en "de investering", en wordt " bij andere projecten" vervangen door "bij andere investeringen"; in punt b) wordt "van het project" vervangen door "van de investering";
 - ii) in lid 2 wordt de volgende nieuwe tweede alinea toegevoegd:

In het kader van de door de Raad van gouverneurs krachtens artikel [7, lid 3, onder b),] vastgestelde beginselen en indien de verwezenlijking van de projecten bedoeld in artikel [III-394] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie zulks vereist, stelt de Raad van bewind evenwel met gekwalificeerde meerderheid van stemmen de voorwaarden en bijzonderheden van een deelneming in het kapitaal van een commerciële onderneming vast, in de regel ter aanvulling van een lening of een garantie, indien zulks nodig is voor de financiering van een investering of van een programma."
 - iii) het volgende nieuwe lid 7 wordt toegevoegd:

"7. Ter aanvulling van haar kredietverlening kan de Bank zorgen voor technische bijstand volgens de voorwaarden en bijzonderheden die door de Raad van gouverneurs worden bepaald met gekwalificeerde meerderheid van stemmen en met inachtneming van deze statuten."
- q) het nieuwe artikel 19, voorheen artikel 21, wordt als volgt gewijzigd:
- i) lid 1 wordt vervangen door:

"1. Iedere onderneming of openbaar of privaat lichaam kan rechtstreeks een aanvraag om financiering tot de Bank richten. Een aanvraag kan ook tot de Bank worden gericht, hetzij door tussenkomst van de Commissie, hetzij van de lidstaat op wiens grondgebied de investering zal worden verwezenlijkt.";
 - ii) in de leden 3 en 4, eerste zin, wordt "lenings- en garantieaanvragen" vervangen door "financieringsverrichtingen";
 - iii) in lid 4 wordt "het verstrekken van de lening of de garantie" vervangen door "de financiering" en wordt "de ontwerp-overeenkomst" vervangen door "het desbetreffende voorstel"; in de laatste zin wordt "de lening of de garantie" vervangen door "de financiering";
 - iv) in de leden 5, 6 en 7 wordt "lening of garantie" vervangen door "financiering";

v) het volgende nieuwe lid 8 wordt toegevoegd:

"8. Indien de bescherming van de rechten en belangen van de Bank eenerschikking van een financieringsverrichting met betrekking tot goedgekeurde investeringen rechtvaardigt, neemt de directie onverwijld de urgentiemaatregelen die zij nodig acht en legt deze onverwijld voor aan de Raad van bewind.";

r) in het nieuwe artikel 20, voorheen artikel 22, wordt lid 2 vervangen door:

"2. "De Bank kan op de kapitaalmarkt van de lidstaten leningen opnemen in het kader van de voor deze markten geldende wettelijke voorschriften."

De bevoegde instanties van een lidstaat die onder een derogatie valt in de zin van artikel [III-197, lid 1,] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie kunnen zich slechts hiertegen verzetten, indien ernstige storingen op de kapitaalmarkt van die staat te vreezen zijn."

s) in het nieuwe artikel 21, voorheen artikel 23, wordt in lid 1, punt b), "...welke door haar of door haar geldnemers zijn uitgegeven" geschrapt en wordt in lid 3 "centrale bank" vervangen door "nationale centrale banken";

t) in het nieuwe artikel 23, voorheen artikel 25, wordt in lid 1, eerste zin, en in lid 2 "die de euro niet als munt hebben" toegevoegd na "de lidstaten"; in lid 1, eerste zin, wordt "in deviezen van een andere lidstaat" geschrapt en in lid 4 wordt "projecten" vervangen door "investeringen";

u) in het nieuwe artikel 24, voorheen artikel 26, wordt "of de bijzondere leningen" geschrapt;

v) in het nieuwe artikel 25, voorheen artikel 27, wordt aan het eind van lid 2 de volgende zin toegevoegd: "Hij ziet toe op de vrijwaring van de rechten van het personeel.";

w) in het nieuwe artikel 27, voorheen artikel 29, wordt in de eerste alinea "van de Europese Unie" toegevoegd na "het Hof van Justitie", en worden in de tweede alinea de woorden "of in een scheidsrechterlijke procedure voorzien" geschrapt;

x) het nieuwe artikel 28, voorheen artikel 30, wordt vervangen door:

"1. De Raad van gouverneurs kan met eenparigheid van stemmen besluiten tot de oprichting van filialen of andere lichamen die rechtspersoonlijkheid bezitten en financieel onafhankelijk zijn.

2. De Raad van gouverneurs stelt met eenparigheid van stemmen de statuten van de in lid 1 bedoelde organen vast waarin met name de doelstellingen, de structuur, het kapitaal, het lidmaatschap, de zetel, de financiële middelen, de beleidsinstrumenten en de regelingen met betrekking tot de accountantscontrole, alsmede hun relatie met de organen van de Bank worden vastgesteld.

3. De Bank is bevoegd om deel te nemen in het beheer van deze organen en bij te dragen tot het geplaatste kapitaal ervan tot een bedrag dat door de Raad van gouverneurs bij een met eenparigheid van stemmen genomen besluit wordt vastgesteld.

4. Het protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie is van toepassing op de in lid 1 bedoelde organen voor zover deze onder het recht van de Unie vallen, op de leden van hun organen waar het de uitoefening van hun taken betreft, en op hun personeelsleden, volgens dezelfde bepalingen en onder dezelfde voorwaarden als die welke van toepassing zijn op de Bank.

Dividenden, meerwaarden of andere van die organen afkomstige inkomensvormen waarop andere leden dan de Europese Unie en de Bank, recht hebben, blijven evenwel onderworpen aan de fiscale bepalingen van de toepasselijke wetgeving.

5. Het Hof van Justitie van de Europese Unie is bevoegd om binnen de hierna genoemde grenzen uitspraak te doen in geschillen over maatregelen die zijn getroffen door de organen van een aan het recht van de Unie onderworpen orgaan. Tegen deze maatregelen kan onder de in artikel [230] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie bepaalde voorwaarden, beroep worden ingesteld door leden van een dergelijk orgaan in die hoedanigheid of door lidstaten.

6. De Raad van gouverneurs kan met eenparigheid van stemmen besluiten het personeel van aan het recht van de Unie onderworpen organen aan te sluiten bij gemeenschappelijke stelsels met de Bank, met inachtneming van de respectieve interne procedures."

Protocol betreffende de plaats van de zetels

- 12) Het Protocol betreffende de plaats van de zetels van de instellingen, van bepaalde organen en diensten van de Europese Gemeenschappen en van Europol wordt als volgt gewijzigd:
- a) in de titel wordt ", van bepaalde organen" vervangen door "en van bepaalde organen, instanties" en worden de woorden "en van Europol" geschrapt;
 - b) in de preambule wordt in de aanhaling de verwijzing naar het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap vervangen door een verwijzing naar het Verdrag betreffende de werking van de Unie, en wordt de verwijzing naar artikel 77 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal geschrapt;

- c) in punt d) wordt de verwijzing naar het Gerecht van eerste aanleg geschrapt;
- d) in punt i) wordt de verwijzing naar het Europees Monetair Instituut geschrapt;

Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Unie

- 13) Het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie wordt als volgt gewijzigd:
- a) in de preambule, eerste overweging, wordt de verwijzing naar artikel 28 vervangen door een verwijzing naar artikel [III-434] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie en naar artikel 191 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (EGA), en wordt "deze Gemeenschappen en de Europese Investeringsbank" vervangen door "de Europese Unie en de EGA";
 - b) artikel 5 wordt ingetrokken en de daaropvolgende artikelen worden hernummerd;
 - c) in het nieuwe artikel 12, voorheen artikel 13, wordt het begin van de zin "Onder de voorwaarden en volgens de procedure welke door de Raad op voorstel van de Commissie worden vastgesteld,..." vervangen door "Onder de voorwaarden en volgens de procedure welke door het Europees Parlement en de Raad volgens de gewone wetgevingsprocedure en na raadpleging van de betrokken instellingen worden vastgesteld,";
 - d) in het nieuwe artikel 14, voorheen artikel 15, wordt "Op voorstel van de Commissie stelt de Raad met eenparigheid van stemmen de regeling vast..." vervangen door "Het Europees Parlement en de Raad stellen volgens de gewone wetgevingsprocedure en na raadpleging van de betrokken instellingen de regeling vast...";
 - e) in het nieuwe artikel 15, voorheen artikel 16, wordt "Op voorstel van de Commissie en na raadpleging van de overige betrokken instellingen, bepaalt de Raad..." vervangen door "Het Europees Parlement en de Raad bepalen volgens de gewone wetgevingsprocedure en na raadpleging van de overige betrokken instellingen...";
 - f) in het nieuwe artikel 20, voorheen artikel 21, wordt "..., alsmede de leden en de griffier van het Gerecht van eerste aanleg, geschrapt";
 - g) in het nieuwe artikel 22, voorheen artikel 23, wordt de laatste alinea geschrapt;
 - h) de slotformule "TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende gevolmachtigden hun handtekening onder dit protocol hebben gesteld", de datum en de lijst van ondertekenaars worden geschrapt.

Protocol betreffende de convergentiecriteria

- 14) Het Protocol betreffende de in artikel 121 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap bedoelde convergentiecriteria wordt als volgt gewijzigd:
- a) in de titel van het protocol wordt "in artikel 121 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap bedoelde" geschrapt;
 - b) in de eerste overweging wordt "...bij haar besluitvorming over de overgang naar de derde fase van de Economische en Monetaire Unie..." vervangen door "...wanneer zij besluit de derogaties in te trekken van de lidstaten die vallen onder een derogatie...";
 - c) in artikel 3, tweede zin, wordt "...tegenover die van een andere lidstaat..." vervangen door "tegenover die van de euro...";

Protocol betreffende enkele bepalingen met betrekking tot het Verenigd Koninkrijk:

- 15) Het Protocol betreffende enkele bepalingen met betrekking tot het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland wordt als volgt gewijzigd:
- a) in het gehele protocol wordt "...over te gaan naar de derde fase van de Economische en Monetaire Unie..." vervangen door "de euro in te voeren..."; wordt "...overgaat naar de derde fase..." vervangen door "...de euro invoert..."; wordt "...in de derde fase..." vervangen door "...na de invoering van de euro...";
 - b) in de preambule wordt de volgende nieuwe tweede overweging toegevoegd:

"GEZIEN het feit dat de regering van het Verenigd Koninkrijk op 16 oktober 1996 en op 30 oktober 1997 de Raad ervan in kennis heeft gesteld dat het niet wenst deel te nemen aan de derde fase van de economische en monetaire unie,";
 - c) in paragraaf 1 worden de eerste en de derde alinea geschrapt;
 - d) paragraaf 2 wordt vervangen door:

"2. De paragrafen 3 tot en met 9 zijn van toepassing op het Verenigd Koninkrijk, gezien de kennisgeving van de regering van het Verenigd Koninkrijk aan de Raad van 16 oktober 1996 en 30 oktober 1997.";

- e) paragraaf 3 wordt geschrapt en de daaropvolgende paragrafen worden hernummerd;
- f) de nieuwe paragraaf 4, voorheen paragraaf 5, wordt als volgt gewijzigd:
 - i) in de eerste zin wordt de opsomming van de artikelen vervangen door "artikel I-30, lid 2, met uitzondering van de eerste en de laatste zin, artikel I-30, lid 5, artikel III-177, tweede alinea, artikel III-184, de leden 1, 9 en 10, artikel III-185, de leden 1 tot en met 5, artikel III-186, de artikelen III-188, III-189, III-190 en III-191, artikel III-196, artikel III-198, lid 3, de artikelen III-326 en III-382 ..."
 - ii) De volgende nieuwe tweede zin wordt ingevoegd: "Dat geldt ook voor artikel [III-179, lid 2,] van dit Verdrag wat betreft de aanneming van de onderdelen van de globale richtsnoeren voor het economisch beleid die in algemene zin betrekking hebben op de eurozone.";
- g) in de nieuwe paragraaf 5, voorheen paragraaf 6, wordt de volgende nieuwe eerste alinea toegevoegd: "Het Verenigd Koninkrijk streeft ernaar een buitensporig overheidstekort te voorkomen.";
- h) de nieuwe paragraaf 6, voorheen paragraaf 7, wordt vervangen door: "6. Het stemrecht van het Verenigd Koninkrijk wordt geschorst ten aanzien van besluiten van de Raad als bedoeld in de in paragraaf 5 genoemde artikelen en in de in artikel [III-197, lid 4, eerste alinea,] van dat Verdrag bedoelde gevallen. Daartoe is artikel [III-197, lid 4, tweede en derde alinea,] van dat Verdrag van toepassing.";
- i) in de nieuwe paragraaf 8, voorheen paragraaf 9, wordt onder a) de woorden "naar de derde fase over te gaan" vervangen door "de euro in te voeren";
- j) in de nieuwe paragraaf 9, voorheen paragraaf 10, wordt de inleidende alinea vervangen door: "Het Verenigd Koninkrijk kan te allen tijde kennis geven van zijn voornemen de euro in te voeren. In dat geval:..."
- k) in de nieuwe paragraaf 10, voorheen paragraaf 11, wordt aan het einde de woorden "...niet naar de derde fase overgaat." vervangen door "...de euro niet invoert."

Protocol betreffende enkele bepalingen inzake Denemarken:

- 16) Het Protocol betreffende enkele bepalingen inzake Denemarken wordt als volgt gewijzigd:
- a) in de preambule wordt de eerste overweging geschrapt, in de tweede overweging wordt "...vóór de deelneming van Denemarken aan de derde fase van de Economische en Monetaire Unie..." vervangen door "...voordat Denemarken van zijn derogatie afziet...", en wordt de volgende nieuwe derde overweging ingevoegd: "GEZIEN het feit dat de Deense regering op 3 november 1993 de Raad ervan in kennis heeft gesteld dat het niet wenst deel te nemen aan de derde fase van de economische en monetaire unie,";
 - b) de punten 1 en 3 worden geschrapt en de daaropvolgende punten worden hernoemd;
 - c) in het nieuwe punt 1, voorheen punt 2, wordt de eerste zin vervangen door "Voor Denemarken geldt een derogatie, gezien de kennisgeving van de Deense regering aan de Raad van 3 november 1993.";

Schengenprotocol

- 17) Het Protocol tot opneming van het Schengenacquis in het kader van de Europese Unie wordt als volgt gewijzigd:
- a) in de titel van het protocol wordt "tot opneming van het Schengenacquis in..." vervangen door "betreffende het Schengenacquis dat is opgenomen in...";
 - b) de preambule wordt als volgt gewijzigd:
 - i) in de eerste overweging wordt "..., erop gericht zijn de Europese integratie te bevorderen en met name de Europese Unie in staat te stellen zich sneller te ontwikkelen tot een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid," vervangen door "...door het Verdrag van Amsterdam van 2 oktober 1997 zijn opgenomen in het kader van de Europese Unie,";
 - ii) de tweede overweging wordt vervangen door:

"GELEID DOOR DE WENS het Schengenacquis, zoals dat sedert de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam is ontwikkeld, te behouden en te ontwikkelen teneinde bij te dragen tot de verwezenlijking van de doelstelling aan de burgers van de Unie een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht zonder binnengrenzen te bieden";

- iii) de derde overweging wordt geschrapt;
 - iv) in de nieuwe vierde overweging, voorheen de vijfde overweging, wordt "...geen partijen bij, noch ondertekenaars van bovengenoemde overeenkomsten zijn;" vervangen door "...niet aan alle bepalingen van het Schengenacquis deelnemen;" en wordt aan het einde "...sommige of alle daarin vervatte bepalingen te aanvaarden," vervangen door "...andere bepalingen van dit acquis geheel of gedeeltelijk te aanvaarden,";
 - v) in de nieuwe vijfde overweging, voorheen de zesde overweging, wordt aan het einde "...en dat die bepalingen uitsluitend als laatste hulpmiddel moeten worden gebruikt" geschrapt;
 - vi) in de nieuwe zesde overweging, voorheen de zevende overweging, wordt aan het einde "..., die beide hun voornemen hebben bevestigd om, op basis van de op 19 december 1996 in Luxemburg ondertekende overeenkomst, door de hierboven bedoelde bepalingen gebonden te worden," vervangen door "...die beide gebonden zijn door de bepalingen van de Noordse paspoortunie, tezamen met de Noordse staten die lid zijn van de Europese Unie,";
- c) In artikel 1 wordt de eerste zin vervangen door:

Het Koninkrijk België, de Republiek Bulgarije, de Tsjechische Republiek, het Koninkrijk Denemarken, de Bondsrepubliek Duitsland, de Republiek Estland, de Helleense Republiek, het Koninkrijk Spanje, de Franse Republiek, de Italiaanse Republiek, de Republiek Cyprus, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, het Groothertogdom Luxemburg, de Republiek Hongarije, de Republiek Malta, het Koninkrijk der Nederlanden, de Republiek Oostenrijk, de Republiek Polen, de Portugese Republiek, Roemenië, de Republiek Slovenië, de Slowaakse Republiek, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden worden gemachtigd onderling een nauwere samenwerking aan te gaan op de gebieden die vallen onder de door de Raad vastgestelde bepalingen die samen het Schengenacquis vormen.";

- d) artikel 2 wordt vervangen door:

"Het Schengenacquis is van toepassing op de in artikel 1 bedoelde lidstaten, onverminderd artikel 3 van de Toetredingsakte van 16 april 2003 en artikel 4 van de Toetredingsakte van 25 april 2005. De Raad treedt in de plaats van het bij de overeenkomsten van Schengen ingestelde Uitvoerend Comité.";

- e) artikel 3 wordt vervangen door:

"De deelneming van Denemarken aan de vaststelling van maatregelen die een verdere ontwikkeling van het Schengenacquis inhouden en de uitvoering en toepassing van deze maatregelen in Denemarken vallen onder de toepasselijke bepalingen van het protocol betreffende de positie van Denemarken.";

- f) in artikel 4, eerste alinea, wordt "..., die niet door het Schengenacquis gebonden zijn," geschrapt;
- g) in artikel 5, lid 1, eerste alinea, wordt "van de Verdragen" aan het einde toegevoegd; in de tweede alinea wordt de verwijzing naar de twee artikelen van de Verdragen vervangen door een verwijzing naar artikel [III-419] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie; lid 2 wordt geschrapt en lid 1 blijft ongenummerd;
- h) in artikel 6, eerste alinea, eerste zin, wordt aan het einde "op basis van de op 19 december 1996 te Luxemburg ondertekende overeenkomst" geschrapt;
- i) artikel 7 wordt ingetrokken en artikel 8 wordt artikel 7.
- j) de bijlage wordt ingetrokken.

Protocol betreffende de toepassing van artikel [III-130] op het Verenigd Koninkrijk en Ierland

- 18) Het Protocol betreffende de toepassing van bepaalde aspecten van artikel 14 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap op het Verenigd Koninkrijk en Ierland wordt als volgt gewijzigd:
- a) in de titel van het protocol wordt de verwijzing naar artikel 14 vervangen door een verwijzing naar artikel [III-130] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie;
 - b) in artikel 1, eerste alinea, punt a), wordt "van staten die verdragsluitende partij zijn bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte" vervangen door "van lidstaten";
 - c) in artikel 1, eerste en tweede alinea, artikel 2 en artikel 3, tweede alinea, wordt de verwijzing naar artikel 14 vervangen door een verwijzing naar de artikelen [III-130 en III-265] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie.

Protocol betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht

- 19) Het Protocol betreffende de positie van het Verenigd Koninkrijk en Ierland wordt als volgt gewijzigd:
- a) in de titel van het protocol worden de woorden "ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht" aan het einde toegevoegd;
 - b) in de tweede overweging van de preambule wordt de verwijzing naar artikel 14 vervangen door een verwijzing naar artikel [III-130] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie;

- c) in artikel 1, eerste zin, wordt "...overeenkomstig titel IV van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap" vervangen door "...overeenkomstig deel III, titel IV, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie"; de tweede zin wordt geschrapt en de volgende alinea wordt toegevoegd:

"Voor de toepassing van dit artikel wordt de gekwalificeerde meerderheid bepaald overeenkomstig artikel 205, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie.";

- d) in artikel 2, eerste zin, wordt "...bepalingen van titel IV van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap" vervangen door "...bepalingen van deel III, titel IV, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie"; in de derde zin wordt "en dat van de Unie" ingevoegd na "...acquis communautaire";

- e) Artikel 3, lid 1, wordt als volgt gewijzigd:

- i) in de eerste alinea, eerste zin, wordt "...overeenkomstig titel IV van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap" vervangen door "...overeenkomstig deel III, titel IV, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie"; de tweede zin wordt geschrapt;

- ii) de volgende nieuwe alinea's worden na de tweede alinea toegevoegd:

"In de uit hoofde van artikel [III-260] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie aangenomen maatregelen worden de voorwaarden bepaald voor de deelneming van het Verenigd Koninkrijk en Ierland aan de evaluaties betreffende de gebieden die worden bestreken door deel III, titel IV, van dat Verdrag.

"Voor de toepassing van dit artikel wordt de gekwalificeerde meerderheid bepaald overeenkomstig artikel 205, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie.";

- f) in de artikelen 4, 5 en 6 wordt "...overeenkomstig titel IV" vervangen door "...overeenkomstig deel III, titel IV,";

- g) in artikel 4, tweede zin, wordt de verwijzing naar artikel 11, lid 3, vervangen door een verwijzing naar artikel [III-240, lid 1,] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie;

- h) in artikel 5 wordt aan het einde ingevoegd: "..., tenzij de Raad, na raadpleging van het Europees Parlement, met eenparigheid van stemmen van al zijn leden anders besluit.";

- i) in artikel 6 wordt "...desbetreffende bepalingen van dat Verdrag, met inbegrip van artikel 68," vervangen door "...desbetreffende bepalingen van de Verdragen.";

- j) in artikel 7 wordt "...Protocol tot opnemng van het Schengenacquis in..." vervangen door "...Protocol betreffende het Schengenacquis dat is opgenomen in..."

Protocol betreffende de positie van Denemarken

20) Het Protocol betreffende de positie van Denemarken wordt als volgt gewijzigd:

- a) de preambule wordt als volgt gewijzigd:
- i) de volgende drie nieuwe overwegingen worden na de tweede overweging ingevoegd:

ZICH BEWUST van het feit dat de handhaving, in het kader van de Verdragen, van de wettelijke regeling die voortvloeit uit het besluit van Edinburgh, de deelneming van Denemarken op belangrijke gebieden van samenwerking van de Unie aanzienlijk zal beperken, en dat het in het belang van de Unie is de integriteit van het acquis op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht te waarborgen,

WENSEND om die reden een wettelijk kader vast te stellen dat Denemarken de mogelijkheid geeft deel te nemen aan de vaststelling van maatregelen die voorgesteld worden uit hoofde van deel III, titel IV, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie, en met waardering voor het voornemen van Denemarken om van die mogelijkheid gebruik te maken wanneer dat volgens zijn grondwettelijke bepalingen mogelijk is,

ER NOTA VAN NEMEND dat Denemarken de overige lidstaten niet zal beletten hun samenwerking verder te versterken met betrekking tot maatregelen die voor Denemarken niet verbindend zijn,"

- ii) in de voorlaatste overweging wordt "...Protocol tot opnemng van het Schengenacquis in..." vervangen door "...Protocol betreffende het Schengenacquis dat is opgenomen in..."
- b) de titel "DEEL I" wordt ingevoegd vóór artikel 1;
- c) in artikel 1, eerste zin, en in artikel 2, eerste zin, wordt "...titel IV van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap" vervangen door "...deel III, titel IV, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie";
- c) in artikel 1 wordt de tweede zin van de eerste alinea geschrapt en wordt de volgende nieuwe alinea toegevoegd:

"Voor de toepassing van dit artikel wordt de gekwalificeerde meerderheid bepaald overeenkomstig artikel 205, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie.";

- d) in artikel 2, derde zin, wordt "en dat van de Unie" ingevoegd na "...acquis communautaire";
- e) Onderstaand nieuw artikel 2 bis wordt ingevoegd:

"Artikel 2 bis

Artikel 2 van dit protocol is tevens van toepassing op de op grond van artikel [I-51] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie vastgestelde regels die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens door de lidstaten bij de uitoefening van activiteiten die binnen het toepassingsgebied van deel III, titel IV, hoofdstuk 4 of 5 van dat Verdrag vallen.";

- f) artikel 4 wordt artikel 6;
- g) artikel 5 wordt artikel 4 en wordt als volgt gewijzigd:
 - i) in het gehele artikel wordt "besluit" vervangen door "maatregel";
 - ii) in lid 1 wordt "...uit hoofde van de bepalingen van titel IV van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap" vervangen door "...dat onder dit deel valt", en wordt "...lidstaten die genoemd worden in artikel 1 van het Protocol tot opnemng van het Schengenacquis in het kader van de Europese Unie, alsmede Ierland en het Verenigd Koninkrijk indien die lidstaten deelnemen aan de betrokken onderdelen van de samenwerking." vervangen door "...lidstaten die door die maatregel gebonden zijn.";
 - iii) in lid 2 wordt "besluit" vervangen door "maatregel" en wordt "...overwegen de lidstaten die genoemd worden in artikel 1 van het Protocol tot opnemng van het Schengenacquis in het kader van de Europese Unie..." vervangen door "...overwegen de lidstaten die door die maatregel gebonden zijn en Denemarken...";
- h) de titel "DEEL II" wordt ingevoegd vóór het nieuwe artikel 5, voorheen artikel 6;
- i) artikel 6 wordt artikel 5 en wordt als volgt gewijzigd:
 - i) in de eerste zin wordt "...van artikel 13, lid 1, en artikel 17 van het Verdrag betreffende de Europese Unie" vervangen door "... van artikel [I-41], artikel [III-295, lid 1] en de artikelen [III-309 tot en met III-313] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie" en wordt "..., maar het zal de ontwikkeling van nauwere samenwerking tussen de lidstaten op dit gebied niet belemmeren." geschrapt;

- ii) De volgende nieuwe tweede zin wordt ingevoegd: "Denemarken belet de overige lidstaten niet hun samenwerking op dit gebied verder te ontwikkelen.";
- iii) aan de derde zin wordt aan het einde de volgende nieuwe zinsnede toegevoegd: "..., noch om militaire vermogens ter beschikking van de Unie te stellen.";
- iv) de volgende twee nieuwe alinea's worden toegevoegd:

"Voor handelingen van de Raad die met eenparigheid van stemmen moeten worden vastgesteld, is eenparigheid van de leden van de Raad vereist, met uitzondering van de vertegenwoordiger van de Deense regering.

"Voor de toepassing van dit artikel wordt de gekwalificeerde meerderheid bepaald overeenkomstig artikel 205, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie.";

- j) de titel "DEEL III" wordt ingevoegd na het nieuwe artikel 5, voorheen artikel 6;
- k) er wordt een artikel 6 ingevoegd, dat luidt als artikel 4;
- l) de titel "DEEL IV" wordt ingevoegd vóór artikel 7;
- m) Onderstaand nieuw artikel 8 wordt ingevoegd:

"Artikel 8

1. Denemarken kan te allen tijde, onverminderd artikel 7, overeenkomstig zijn grondwettelijke bepalingen de andere lidstaten ervan in kennis stellen dat deel I met ingang van de eerste dag van de maand volgend op de kennisgeving, bestaat uit de bepalingen van de bijlage. In dat geval worden de artikelen 5 tot en met 8 dienovereenkomstig hernoemd.

2. Zes maanden nadat de in lid 1 bedoelde kennisgeving van kracht is geworden, worden het volledige Schengenacquis en alle maatregelen die genomen zijn om dat acquis te ontwikkelen, die tot dan ten aanzien van Denemarken verbindend waren als internationaalrechtelijke verplichtingen, voor Denemarken verbindend uit hoofde van het recht van de Unie."

- n) Onderstaande nieuwe bijlage wordt aan het protocol toegevoegd:

"BIJLAGE

Artikel 1

"Onder voorbehoud van artikel 3 neemt Denemarken niet deel aan de vaststelling door de Raad van de overeenkomstig deel III, titel IV, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie voorgestelde maatregelen. Voor handelingen van de Raad die met eenparigheid van stemmen moeten worden vastgesteld, is eenparigheid van de leden van de Raad vereist, met uitzondering van de vertegenwoordiger van de Deense regering.

"Voor de toepassing van dit artikel wordt de gekwalificeerde meerderheid bepaald overeenkomstig artikel 205, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie.

Artikel 2

Ingevolge artikel 1 en onder voorbehoud van de artikelen 3, 4 en 6 zijn de bepalingen van deel III, titel IV, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie, de overeenkomstig dat hoofdstuk vastgestelde maatregelen, de bepalingen van door de Unie overeenkomstig dat hoofdstuk gesloten internationale overeenkomsten en de beslissingen van het Hof van Justitie van de Europese Unie ter uitlegging van die bepalingen of maatregelen niet verbindend voor, noch van toepassing op Denemarken. Bedoelde bepalingen, maatregelen en beslissingen laten de bevoegdheden, rechten en verplichtingen van Denemarken onverlet. Bedoelde bepalingen, maatregelen en beslissingen laten het *acquis communautaire* en het *acquis* van de Unie geheel onverlet en maken geen deel uit van het recht van de Unie, zoals die op Denemarken van toepassing zijn.

Artikel 3

1. Binnen een termijn van drie maanden na de indiening van een voorstel of een initiatief bij de Raad overeenkomstig deel III, titel IV, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie kan Denemarken de voorzitter van de Raad er schriftelijk van in kennis stellen dat het wenst deel te nemen aan de vaststelling en de toepassing van de voorgestelde maatregel, waarna deze staat daartoe gerechtigd is.

2. Indien een maatregel als bedoeld in lid 1 na een redelijke termijn niet met deelneming van Denemarken kan worden vastgesteld, kan de Raad de in lid 1 bedoelde maatregel overeenkomstig artikel 1 vaststellen zonder deelneming van Denemarken. In dat geval is artikel 2 van toepassing.

Artikel 4

Na de vaststelling van een maatregel overeenkomstig deel III, titel IV, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie kan Denemarken de Raad en de Commissie er te allen tijde van in kennis stellen dat het voornemens is die maatregel te aanvaarden. In dat geval is de procedure van artikel [III-420, lid 1,] van dat Verdrag van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5

1. De in artikel 4 bedoelde kennisgeving vindt uiterlijk zes maanden na de definitieve vaststelling van een maatregel plaats, indien die maatregel een uitwerking van het Schengenacquis inhoudt.

Indien Denemarken aangaande die maatregelen de in de artikelen 3 en 4 bedoelde kennisgeving nalaat, overwegen de lidstaten die door die maatregelen gebonden zijn en Denemarken welke passende stappen moeten worden ondernomen.

2. Een kennisgeving overeenkomstig artikel 3 met betrekking tot maatregelen die een uitwerking van het Schengenacquis inhouden, wordt onherroepelijk geacht een kennisgeving overeenkomstig artikel 3 te zijn ten aanzien van voorstellen of initiatieven die een uitwerking van die maatregel inhouden, voor zover die voorstellen of initiatieven een uitwerking van het Schengenacquis inhouden.

Artikel 5 bis

Denemarken zal slechts gebonden zijn door de op de op grond van artikel [I-51] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie vastgestelde regels die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens door de lidstaten bij de uitoefening van activiteiten die binnen het toepassingsgebied van deel III, titel IV, hoofdstuk 4 of 5 van dat Verdrag vallen, voor zover Denemarken gebonden is door de regels van de Unie betreffende de vormen van justitiële samenwerking in strafzaken of van politieke samenwerking in het kader waarvan de op grond van artikel [I-51] vastgestelde bepalingen moeten worden nageleefd.

Artikel 6

Indien Denemarken, in gevallen als bedoeld in dit deel, gebonden is door een door de Raad overeenkomstig deel III, titel IV, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie vastgestelde maatregel, zijn de desbetreffende bepalingen van dat Verdrag van toepassing op Denemarken wat betreft die maatregel.

Artikel 7

Indien Denemarken niet gebonden is door een overeenkomstig deel III, titel IV, van het Verdrag betreffende de werking van de Unie vastgestelde maatregel, mag deze maatregel voor Denemarken geen andere financiële gevolgen hebben dan de ermee gepaard gaande administratieve kosten voor de instellingen, tenzij de Raad met eenparigheid van stemmen anders besluit, na raadpleging van het Europees Parlement."

Protocol betreffende asiel voor onderdanen van de Unie

21) Het Protocol betreffende asiel voor onderdanen van lidstaten van de Europese Unie wordt als volgt gewijzigd:

a) de preambule wordt als volgt gewijzigd:

i) de eerste overweging wordt vervangen door:

OVERWEGENDE dat de Unie in artikel [I-9, lid 1,] van het Verdrag betreffende de Europese Unie de in het Handvest van de grondrechten vervatte rechten, vrijheden en beginselen erkent,";

ii) onderstaande nieuwe tweede overweging wordt ingevoegd:

"OVERWEGENDE dat in artikel [I-9, lid 3,] van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt bepaald dat de grondrechten, zoals zij worden gewaarborgd door het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, als algemene beginselen deel uitmaken van het recht van de Unie,";

iii) in de nieuwe vierde en vijfde overweging, voorheen de derde en de vierde overweging, wordt "beginselen" vervangen door "waarden";

iv) de nieuwe achtste overweging, voorheen de zevende overweging, wordt geschrapt;

b) in punt b) wordt ", of in voorkomend geval de Europese Raad" ingevoegd na "...de Raad" en wordt aan het einde "...ten aanzien van de lidstaat waarvan de aanvrager onderdaan is" toegevoegd;

c) punt c) wordt vervangen door:

"(c) indien de Raad overeenkomstig artikel [I-59, lid 1,] van het Verdrag betreffende de Europese Unie een besluit heeft vastgesteld ten aanzien van de lidstaat waarvan de aanvrager onderdaan is of indien de Europese Raad overeenkomstig artikel [I-59, lid 2,] van dat Verdrag een besluit heeft vastgesteld ten aanzien van de lidstaat waarvan de aanvrager onderdaan is;

Protocol betreffende economische, sociale en territoriale samenhang

- 22) Het Protocol betreffende economische en sociale samenhang wordt als volgt gewijzigd:
- a) in het gehele protocol wordt "economische en sociale samenhang" vervangen door "economische, sociale en territoriale samenhang";
 - b) de preambule wordt als volgt gewijzigd:
 - i) de eerste twee overwegingen worden vervangen door de onderstaande nieuwe eerste overweging:

ERAAN HERINNEREND dat artikel [I-3] van het Verdrag betreffende de Europese Unie als een van de doelstellingen de bevordering van de economische, sociale en territoriale samenhang en van de solidariteit tussen de lidstaten omvat en dat in artikel [I-14, lid 2, punt c)], van dat Verdrag die samenhang als onderdeel van de gebieden van gedeelde bevoegdheid van de Unie wordt vermeld,";
 - ii) de vierde overweging wordt de derde en wordt vervangen door:

"ERAAN HERINNEREND dat de bepalingen van artikel [III-223] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie voorzien in de oprichting van een Cohesiefonds,";
 - iii) de vijfde, de zesde en de veertiende overweging worden geschrapt;
 - iv) de elfde overweging wordt de achtste overweging en aan het eind daarvan wordt "... en beklemtonen het belang van de opnemng van de sociale en economische samenhang in de artikelen 2 en 3 van het Verdrag" geschrapt;
 - v) de vijftiende overweging wordt de elfde overweging; daarin wordt "...uiterlijk op 31 december 1993 op te richten Cohesiefonds..." geschrapt.

Overige protocollen

- 23) In het Protocol betreffende Frankrijk wordt "...in zijn overzeese gebieden..." vervangen door "...in Nieuw-Caledonië, Frans-Polynesië en Wallis en Futuna...".

- 24) Het Protocol betreffende artikel 17 van het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt als volgt gewijzigd:
- a) in de titel van het protocol wordt de verwijzing naar artikel 17 vervangen door een verwijzing naar artikel [I-41, lid 2,];
 - b) in het dispositief wordt "binnen een jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam" geschrapt.
- 25) In artikel 3, lid 3, tweede zin, van het Protocol betreffende de invoer in de Europese Unie van in de Nederlandse Antillen geraffineerde aardolieproducten wordt "...met gekwalificeerde meerderheid van stemmen..." geschrapt.
- 26) Artikel 2 van het Protocol betreffende de bijzondere regeling van toepassing op Groenland wordt geschrapt.
- 27) Het Protocol gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en aan de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen wordt als volgt gewijzigd:
- a) de titel van het protocol wordt vervangen door "Protocol betreffende artikel 40.3.3 van de grondwet van Ierland";
 - b) "Geen enkele bepaling van het Verdrag betreffende de Europese Unie, van de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen..." wordt vervangen door "Geen enkele bepaling van de Verdragen, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie..."
- 28) Het Protocol betreffende de financiële gevolgen van de beëindiging van het EGKS-Verdrag en betreffende het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal wordt als volgt gewijzigd:
- a) in de preambule worden de eerste twee overwegingen vervangen door de onderstaande nieuwe eerste overweging:

"MEMOREREND dat alle op 23 juli 2002 bestaande activa en passiva van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal op 24 juli 2002 zijn overgedragen aan de Europese Gemeenschap,";
 - b) in artikel 1 wordt lid 1 geschrapt en worden de twee andere leden hernoemd;

- c) artikel 2 wordt in twee alinea's gesplitst, waarbij de eerste alinea eindigt op "..., met inbegrip van de grondbeginselen, vast die nodig zijn om dit protocol uit te voeren". Voorts wordt dit artikel als volgt gewijzigd:
- i) in de eerste alinea worden "op voorstel van de Commissie en" en "met eenparigheid van stemmen" vervangen door "volgens een bijzondere wetgevingsprocedure", wordt "raadpleging" vervangen door "goedkeuring", en wordt "en de passende besluitvormingsprocedures" geschrapt;
 - ii) in de tweede alinea wordt ", in het bijzonder met de oog op de aanneming van de financiële meerjarenrichtsnoeren..." vervangen door "De Raad neemt, op voorstel van de Commissie en na raadpleging van het Europees Parlement, de maatregelen aan tot vaststelling van de financiële meerjarenrichtsnoeren...";
- d) artikel 4 wordt ingetrokken.

PROTOCOL (nr. 12)

TOT WIJZIGING VAN HET VERDRAG TOT OPRICHTING VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP VOOR ATOOMENERGIE

DE HOGE VERDRAGSLUITENDE PARTIJEN,

ERAAN HERINNEREND hoe belangrijk het is dat de rechtsgevolgen van de bepalingen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie ten volle bewaard blijven;

VERLANGEND om dat verdrag, met name op institutioneel en financieel gebied, aan te passen aan de nieuwe bepalingen van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Unie,

HEBBEN OVEREENSTEMMING BEREIKT omtrent de volgende bepalingen, die aan het Verdrag tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap worden gehecht en die het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie als volgt wijzigen:

Artikel 1

Dit protocol wijzigt het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (hierna het "EGA-Verdrag" genoemd) in de versie die van kracht is op de datum van inwerkingtreding van het Verdrag tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

Artikel 2

Het opschrift van titel III van het EGA-Verdrag "Institutionele bepalingen" wordt vervangen door het opschrift "Institutionele en financiële bepalingen".

Artikel 3

Aan het begin van titel III van het EGA-Verdrag wordt het volgende nieuwe hoofdstuk ingevoegd:

"HOOFDSTUK 1

TOEPASSING VAN EEN AANTAL BEPALINGEN VAN HET VERDRAG BETREFFENDE DE EUROPESE UNIE EN HET VERDRAG BETREFFENDE DE WERKING VAN DE UNIE

Artikel 106 bis

1. De artikelen [I-19 tot en met I-29] van het Verdrag betreffende de Europese Unie, de artikelen [I-31 tot en met I-39], de artikelen [I-49 en I-50] en [I-53 tot en met I-56] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie, de artikelen [I-58 tot en met I-60] van het Verdrag betreffende de Europese Unie, de artikelen [III-330 tot en met III-372, de artikelen III-374 en III-375, de artikelen III-378 tot en met III-381, de artikelen III-384 en III-385, de artikelen III-389 tot en met III-392, de artikelen III-395 tot en met III-410, de artikelen III-412 tot en met III-415, de artikelen III-427, III-433] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie en artikel [IV-443] van het Verdrag betreffende de Europese Unie, alsmede het Protocol betreffende de overgangsbepalingen, zijn van toepassing op dit verdrag.
2. In het kader van het onderhavige verdrag moeten de verwijzingen naar de Unie, naar het "Verdrag betreffende de Europese Unie", naar het "Verdrag betreffende de werking van de Unie" of naar de "Verdragen" in de bepalingen die in lid 1 genoemd worden of die opgenomen zijn in de protocollen gehecht aan die Verdragen of aan het onderhavige verdrag, gelezen worden als verwijzingen naar de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie respectievelijk het onderhavige verdrag.
3. De bepalingen van de Verdragen van de Europese Unie laten de bepalingen van het onderhavige verdrag onverlet."

Artikel 4

In titel III van het EGA-Verdrag worden de hoofdstukken I, II en III omgenummerd tot II, III en IV.

Artikel 5

Artikel 3, de artikelen 107 tot en met 132, de artikelen 136 tot en met 143, de artikelen 146 tot en met 156, de artikelen 158 tot en met 163, de artikelen 165 tot en met 170, de artikelen 173, 173 A en 175, de artikelen 177 tot en met 179 bis, de artikelen 180 ter en 181, de artikelen 183, 183 A, 190 en 204 van het EGA-Verdrag worden ingetrokken.

Artikel 6

Het opschrift van titel IV "Financiële bepalingen" wordt vervangen door het opschrift: "Bijzondere financiële bepalingen".

Artikel 7

1. In de artikelen 38, derde alinea, en 82, derde alinea, van het EGA-Verdrag worden de verwijzingen naar de artikelen 141 en 142 vervangen door verwijzingen naar respectievelijk de artikelen [III-360 en III-361] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie.
2. In de artikelen 171, lid 2, en 176, lid 3, van het EGA-Verdrag wordt de verwijzing naar artikel 183 vervangen door een verwijzing naar artikel [III-412] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie.
3. In artikel 172, lid 4, van het EGA-Verdrag wordt de verwijzing naar artikel 177, lid 5, vervangen door een verwijzing naar artikel [III-404] van het Verdrag betreffende de werking van de Unie.
4. In het EGA-Verdrag wordt "Hof van Justitie" vervangen door "Hof van Justitie van de Europese Unie".

Artikel 8

Artikel 191 van het EGA-Verdrag wordt vervangen door de volgende tekst:

"Artikel 191

De Gemeenschap geniet op het grondgebied van de lidstaten de voorrechten en immuniteiten die nodig zijn voor de uitvoering van haar taak, overeenkomstig de voorwaarden van het protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie."

Artikel 9

Artikel 198 van het EGA-Verdrag wordt vervangen door de volgende tekst:

"Artikel 198

Tenzij anders bepaald zijn de bepalingen van dit verdrag van toepassing op het Europese grondgebied van de lidstaten en op de onder hun rechtsbevoegdheid vallende niet-Europese gebieden.

Zij gelden tevens voor Europese gebieden waarvan een lidstaat de externe betrekkingen behartigt.

De bepalingen van dit verdrag zijn van toepassing op de Ålandseilanden met de afwijkingen die oorspronkelijk vermeld waren in het verdrag dat is bedoeld in artikel IV-437, lid 2, onder d), van het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa en die zijn overgenomen in het protocol betreffende de verdragen en akten inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, de Helleense Republiek, het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek, alsmede de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden.

In afwijking van de eerste, de tweede en de derde alinea:

- a) is dit verdrag niet van toepassing op de Faeröereilanden en Groenland;
- b) is dit verdrag niet van toepassing op de delen van Cyprus die onder de soevereiniteit van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland vallen;
- c) is dit verdrag niet van toepassing op de landen en gebieden overzee die bijzondere betrekkingen onderhouden met het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en die niet zijn vermeld op de lijst in bijlage II bij het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa;
- d) is dit verdrag slechts op de Kanaaleilanden en op het eiland Man van toepassing voorzover noodzakelijk ter verzekering van de toepassing van de regeling die voor deze eilanden oorspronkelijk was vastgesteld in het verdrag dat is bedoeld in artikel IV-437, lid 2, onder a), van het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa en dat is overgenomen in het protocol betreffende de verdragen en akten inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland, het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, de Helleense Republiek, het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek, alsmede de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden."

Artikel 10

Artikel 206 van het EGA-Verdrag wordt vervangen door de volgende tekst:

"Artikel 206

De Gemeenschap kan met een of meer staten of internationale organisaties overeenkomsten sluiten waarbij een associatie wordt ingesteld die wordt gekenmerkt door wederkerige rechten en verplichtingen, gemeenschappelijk optreden en bijzondere procedures.

Die akkoorden worden gesloten door de Raad krachtens een na raadpleging van het Europees Parlement met eenparigheid van stemmen genomen besluit.

Wanneer die overeenkomsten wijzigingen van dit verdrag vergen, moeten die wijzigingen vooraf volgens de procedure van artikel [IV-443] van het Verdrag betreffende de Europese Unie worden aangenomen."

Artikel 11

In artikel 225 van het EGA-Verdrag wordt de tweede alinea vervangen door de volgende tekst:

"De teksten van het Verdrag in de Bulgaarse, de Deense, de Engelse, de Estse, de Finse, de Griekse, de Hongaarse, de Ierse, de Letse, de Litouwse, de Maltese, de Poolse, de Portugese, de Roemeense, de Sloveense, de Slowaakse, de Spaanse, de Tsjechische en de Zweedse taal zijn eveneens gelijkelijk authentiek."

Artikel 12

De ontvangsten en uitgaven van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie worden, met uitzondering van die van het Voorzieningsagentschap en die van gemeenschappelijke ondernemingen, in de begroting van de Unie opgenomen.
